ҒЎЗАНИ СУВГА ҚОНДИРИБ СУҒОРАЙЛИК!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ,
МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 132 (2165). | 6 июль, жума 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

МАКТАБНИНГ ТУРМУШ БИЛАН БОҒЛАНИШИНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

Бепоён Ватанимиз бўйлаб коммунистик қурилишнинг муаззам бинолари қад кўтармоқда. Мамлакатимиз халқларининг буюк қардошлик оиласида яшаб, ижодий меҳнат қилаётган, бахтли ҳаёт кечираётган республикамиз, шу жумладан областимиз меҳнаткашлари халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида улкан ғалабаларни қўлга киритмоқдалар.

Областимиз қиёфасини кўз олдимизга келтирайлик. Унинг Чотқол ёнбағирларидан Қизилқум қирларига бош қўйган, қадимий Чирчиқ ва Сирдарё йўлларида гуркираб боғу-бўстонга айланган ерлари нақадар гўзал.

Коммунизм қурилишининг асосий вазифаларидан бири янги кишини тарбиялашдир. КПСС Программасида коммунизмга ўтиш ҳам жисмоний, ҳам ақлий меҳнатга, ижтимоий ва давлат ҳаётининг турли соҳаларида, фан ва маданият соҳасида актив фаолиятга лаёқатли бўлган коммунистик онгли ва юқори маълумотли кишиларни тарбиялашга тайёрлашни назарда тутади, деб уқтириб ўтилган. Бу вазифани ҳал этишда совет ташкилотлари ва халқ маорифи органлари ғоят катта роль ўйнаши лозим.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг яқинда бўлиб ўтган VIII сессияси республика мактабларини ҳаёт билан, билимнинг амалий-тажриба ишлари билан узвий алоқасини муҳокама қилиб, «Мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш тўғрисида ва Ўзбекистон ССРда халқ маорифи системасини янада ривожлантириш ҳақидаги Қонуннинг ҳамда КПСС XXII съездининг халқ маорифи соҳасидаги қарорлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисида» қарор қабул қилди. Республика олий давлат органининг бу муҳим қарори мактабнинг турмуш билан боғланиши соҳасида халқ маорифи органлари олдида, республикамиз, шу жумладан областимиз меҳнаткашлари олдида турган энг муҳим вазифаларни кўрсатиб ўтди. Олий Совет сессиясида мактабларни турмушга яқин бўлишини таъминлашда қўлга киритилган ютуқлар билан бирга йўл қўйиб келинаётган камчиликлар ҳам ҳақли равишда танқид қилинди.

Областимиздаги партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, жамоатчилик ва мактабларнинг ўқитувчилар коллективлари КПСС XXI ва XXII съездларининг қарорларини, мактаб тўғрисидаги Қонунни амалга ошира бориб, мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш ва халқ маорифи системасини янада ривожлантириш соҳасида анчагина ишлар қилдилар. Мактаблар, олий ўқув юртлари, ўрта махсус ва профессиональ-техника ўқув юртларининг моддий базаси кенгайтирилди. Кўпгина маъмурий бинолар мактаблар ихтиёрига берилди.

Мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш йўлида бир қатор амалий ишлар қилинди. Мактабларда ва бошқа ўқув юртларида устахоналар, ўқув кабинетлари, лабораториялар, металл қирқувчи ва ёғочсозлик асбоб-ускуналари, машина ва механизмлар анча кўпайди. Политехника ва ишлаб чиқариш таълими учун моддий-техника базалари яратилди. Ана шундай базалар бўлган Тошкент тўқимачилик комбинатида, экскаватор «Подъёмник» заводларида ва «Қизил тонг» тикувчилик фабрикасида ҳамда бир қанча корхоналарда таълим цехлари ва пролетлари мунтазам ишлаб турибди.

Лекин мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш йўлида намунали ишлар билан бирга жиддий нуқсонларга ҳам йўл қўйилмоқда. Болаларни тарбиялашда янги, юқори типдаги мактаблар ҳисобланган мактаб-интернатларнинг ҳаммасида таълим-тарбия ишлари бир хилда олиб борилмаётир. Областимизда ва Тошкент шаҳрида мактаб-интернатларга болаларни жалб қилиш плани йилдан йилга бажарилмай қолмоқда. Кўпгина мактаб-интернатлар ўқув-тарбия соҳасида ўз олдиларига қўйилган талаблар даражасида иш олиб бормаётир.

Мактаб-интернатларнинг моддий-ўқув базасини мустаҳкамлашга ғоят катта эътибор бериш, улар учун болаларни севадиган ва ўзининг бутун вақтини, юрак меҳрини болаларни тарбиялашга бағишлашга тайёр турган ходимларнигина танлаб олиш—мактабни турмуш билан боғланишини мустаҳкамлашда муваффақиятлар гаровидир.

Ҳамма мактабларда ўқувчиларнинг таълим ва тарбияси ҳаёт билан, ишлаб чиқариш меҳнати билан мустаҳкам боғланган бўлсин. Ўрта таълим фан асосларидан мустаҳкам билим олишни, коммунистик дунёқараш принциплари ўзлаштирилишини, меҳнат ва политехника тайёргарлигини олишни, шунингдек ёш авлодни ахлоқли, эстетик ва жисмоний жиҳатдан тарбиялашни яхшилаш—бугунги куннинг энг муҳим вазифасидир. Ўқувчиларнинг пухта билимли ва юқори малакали бўлиши — улуғ ишдир. Ўқиб таълим олиб чиққан ўқувчиларни ишга жойлаштириш, уларнинг иши ва ҳаётидан хабардор бўлиб туриш, ўқиб-ўрганишни янада давом эттиришлари учун масъулиятни доимо ошириб бориш талаб этади. Ижодий ташкилотлар ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашга жиддий ҳисса қўшишлари керак.

Меҳнат йил сайин мактаб ҳаётига сингиб кетмоқда. Ўқиш ва тарбия ишларининг мазмуни билан тобора маҳкам боғланмоқда. Ўқув-тарбия ишлари яхши йўлга қўйилган мактабларнинг ўқувчилари мактаб даргоҳида фақат назарий билим олибгина қолмай, балки олган билимларини корхоналарда, қишлоқ жойларида эса турли экин майдонларида амалий ишлари билан синаб, мустаҳкамлаб бормоқдалар. Ўрта мактабни тамомлаган ўқувчилар бутун синф билан Мирзачўлга, қишлоқ жойларга, корхоналарга бориб ишлаш ҳақида истак билдирмоқдалар. Бу — ажойиб ватанпарвар ёшларимизга хос бўлган буюк хислатдир.

Таълимни ижтимоий-фойдали меҳнат билан қўшиб олиб бориш асосида ўқувчиларнинг чуқур ва мустаҳкам билим олишларига эришаётган, дарс беришни ҳаёт билан бирга моҳирона боғлаб олиб бораётган, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш вазифасини муваффақиятли ҳал этаётган мактаб ўқитувчиларининг илғор иш тажрибаларини кенг ёйиш, мактабларда барча таълим-тарбия ишларини амалий ишлар билан қўшиб олиб бориш — мактаб, маориф ходимларининг шарафли бурчидир.

Мактабнинг турмуш билан боғланишини янада мустаҳкамлайлик!

АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИ ПРЕЗИДЕНТИ ЖОН Ф. КЕННЕДИ ЖАНОБ ОЛИЙЛАРИГА

ВАШИНГТОН, ОҚ УЙ

Ҳурматли президент жаноблари,

АҚШнинг миллий байрами — Мустақиллик куни муносабати билан Совет Иттифоки халқи номидан ва шахсан ўз номимиздан Сизга ва бутун Америка халқига самимий табрикларимиз ва энг яхши истакларимизни йўллаймиз.

Бизлар миллий байрамлар билан бир-биримизни табриклар эканмиз, биргаликда зўр ғайрат билан қилаётган ишларимизнинг натижаларини — ер юзида уруш хавфини йўқотиш ва тинчликни мустаҳкамлаш ишидаги муваффақиятларимизни ҳам кўрсата оладиган пайт келишига ишонгимиз келадики, эндиликда барча халқлар, шу жумладан давлатларимизнинг ҳам халқлари шуни кутмоқдалар.

Н. ХРУШЧЕВ.
Л. БРЕЖНЕВ.

Москва, Кремль.
1962 йил 4 июль.

АЛЬФОНС ГОРБАХ МОСКВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

МОСКВА. 5 июль. (ТАСС). Австрия республикасининг федерал канцлери Альфонс Горбах ва унинг ҳамроҳлари 8 кунлик расмий визитдан кейин бугун Москвадан Венага жўнаб кетдилар.

Внуково аэродромида СССР Министрлар Советининг раиси Н. С. Хрушчев ва А. Горбах нутқ сўзладилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК КОМИТЕТИДА

5 июлда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик комитетининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда республика қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1963 йилги плани проектини тузиш юзасидан контроль рақамлар қараб чиқилди.

Шунингдек, янги ҳосил пахтани механизмлар ёрдами билан териб олиш планининг бажарилишини таъминлаш тадбирлари ҳақидаги масала муҳокама қилинди.

Комитет Тошкент территориал ишлаб чиқариш колхоз-совхоз бошқармасининг ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Россия Федерацияси маркази районлари ишлаб чиқариш бошқармалари ходимлари кенгашида Москва шаҳрида 1962 йил 27 июнда сўзлаган нутқидаги кўрсатмаларини амалга ошириш юзасидан ишлаб чиққан тадбирларини маъқуллади. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ЎЗАРО ТЕКШИРИШ БРИГАДАСИ ТУРКМАНИСТОНГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Ўзбекистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси Туркманистон ССР қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари қабул қилган социалистик мажбуриятларининг қандай бажарилаётганлигини текшириш учун 5 июлда Туркманистонга жўнаб кетди. Бригадага «Узсельхозтехника» бирлашмасининг раиси М. И. Кичанов бошчилик қилмоқда.

ТОЖИКИСТОНДАГИ МУСОБАҚАДОШ ДЎСТЛАР ҲУЗУРИГА

Тожикистон далаларининг меҳнаткашлари етти йилликнинг тўртинчи йили учун қабул қилган мажбуриятларининг қандай бажарилаётганлигини текшириш учун Ўзбекистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси Тошкентдан жўнаб кетди. Бригадага Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри Н. М. Маннонов бошчилик қилмоқда. Бригада составида Тошкент область ижроия комитети раисининг ўринбосари А. И. Руцкий, Қарши район ижроия комитетининг раиси С. Каримов, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тупроқшунослик институти директорининг ўринбосари П. Н. Беседин, Бағдод районидаги «Коммунизм» колхозининг агрономи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Тўхтасинов ва бошқалар бор.

ТУРКМАНИСТОН ПАХТАКОРЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Туркманистон ССР пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси Ўзбекистон колхоз ва совхозларининг меҳнаткашлари 1962 йил учун қабул қилган социалистик мажбуриятларининг қандай бажарилаётганлигини текшириш учун 5 июлда Ўзбекистонга келди. Бригадага Туркманистон ССР қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрининг ўринбосари А. Муратов бошчилик қилмоқда. Делегация аъзолари орасида Мари область ижроия комитетининг раиси А. Олтимуҳамедов, Тошовуз область ижроия комитетининг раиси М. Таганов, Мари тажриба станциясининг директори И. Д. Шубин, Тошовуз область қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш бошқармасининг зоотехниги А. Д. Игнатенко ва бошқалар, ҳаммаси бўлиб 34 киши бор.

Ўзаро текшириш бригадаси тўрт группага бўлиниб, Сурхондарё, Бухоро, Хоразм областларининг ва Қорақалпоғистон автоном республикасининг хўжаликларига жўнаб кетдилар. (ЎзТАГ).

ҚОРАКЎЛ ТЕРИ ТОПШИРИШ ЙИЛЛИК ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

Ўзбекистон колхоз ва совхозлари қоракўл тери топшириш йиллик планини бажардилар. Республикада қоракўл тери топшириш плани ҳозироқ тўрт процентдан зиёдроқ ошириб бажарилди. (ЎзТАГ).

БЕГОНА ЎТНИ ЙЎҚОТИНГ!

БЕГОНА ЎТ ҒЎЗАГА ЎЗ НОМИ БИЛАН БЕГОНА,—ДЕЙДИ 1-«БОЕВУТ» СОВХОЗИ ТРАКТОР ДАЛАЧИЛИК БРИГАДАСИНИНГ БОШЛИҒИ ЎРТОҚ ТИЛОВ АБДАЛИЕВ,—У ҒЎЗАНИНГ ҲАМ ОЗИҒИГА, ҲАМ СУВИГА БАББАРАВАР ШЕРИК БЎЛАДИ, ҒЎЗА НИҲОЛЛАРИНИНГ ЎСИШИНИ СУСАЙТИРАДИ, ЎСИМЛИКНИНГ «ЖОНИ»НИ ОЛИБ ҚЎЯДИ. ЎТ ИЧИДА ҚОЛИБ КЕТГАН ҒЎЗАЛАРНИ КЎРСАНГИЗ, АЧИНАСИЗ. НЕГА ШУНЧА КЎП ЎТ БОСИБ КЕТИБДИ. ЧУНКИ ҒЎЗАГА БЕРИЛГАН ЎҒИТНИ, СУВНИ БЕГОНА ЎТ БЕМАЛОЛ ТУЯ ҚИЛИБ СЕМИРИБ ЕТИБДИ. БУНИНГ УСТИГА БЕГОНА ЎТ ҒЎЗАНИ СИҚИБ, ҲОЛДАН ТОЙДИРАДИ. ҒЎЗА УЧУН, АЙНИҚСА, ҒУМАЙ, ШЎРА ХАВФЛИ. АГАР УЛАР ЎЗ ВАҚТИДА ИЛДИЗИ БИЛАН ЙЎҚОТИЛМАСА, ЕРГА ЧУҚУР ИЛДИЗ ОТИБ, ҒЎЗА ИЛДИЗЛАРИНИНГ ЭРКИН РИВОЖЛАНИШИГА ИМКОН БЕРМАЙДИ.

„СОЦИАЛИЗМ" СОВХОЗИ 10 МИНГ ТОННА ПАХТА ЕТКАЗИБ БЕРАДИ

«Социализм» билан «Гулистон» совхози мусобақадош. Иккаласи ҳам кам ҳосилли хўжаликлар. Бирисининг ери жуда нобоп, ўз номи билан Шўрўзак деб аталади. Эхтимол шўр ерларнинг энг инжиғи, қоқ ўзаги шу ерда деб одамлар уни шундай номлагандир. «Гулистон» совхози бўлса кечагина ташкил топган, анча ери янги. Хали эпақага келмаган. Хуллас, баҳона керак бўлса иккала хўжаликда ҳам топилади.

Йўқ, бу хўжаликларга яхши одамлар раҳбарлик қилишяпти. «Социализм»ни қаранг. Агроном Хикматака Мухамеджонов директор бўлиб келгандан бери зафар кетидан-зафар келяпти. 1961 йилда совхоз ҳосилдорлигини кескин оширолмаган бўлса ҳам, йиллик планни анча ошириб бажарди. Филнинг юкини туяга қўйиб бўлмайди. Совхоз ҳар гектар ердан 15 ярим центнердан ҳосил олиб, катта ғалабани қўлга киритди.

Минг қилса ҳам агроном-агроном экан. Бу йил қиш қурғоқ келди. Осмонда булут пайдо бўлса деҳқон қувонганидан ўтиришга жой тополмай қолар, барибир бир томчи нам тушмаса кейинроқ бемаврид ёмғир бошланади, сел келиб дўл ёғади. Совхоз билан ёнма-ён турган Ленин номли колхозда ғўзага қирғин келди. Чигит экиш икки ойга чўзилди. Аммо асосий айб об-хавода эмас, раҳбарларда эди, ерни чуқур ҳайдаб, шўрни бетига чиқариб қўйишди, яхоб беришмади. Қатра нами йўқ ерга 8-10 сантиметр чуқур қилиб чигит экишди.

Ҳикматака Мирзачўл ерларини яхши билади. Дастлаб ер сифатли ҳайдалди. Шундан кейин қайта шўр ювилди. Тузуккина нам тўпланди. Табиат қутуриб чанг солса ҳам кўчат бутлаб олинди.

Тўғри, ҳар гектар ерда 100-110 минг тупдан кўчат бор деб бўлмайди. У ер, бу ерларда 1 гектар, ярим гектар, «аэродром»дай бўлиб ётган карталар ҳам бор. Аммо шу кўчат билан ҳам 20-22 центнердан ҳосил йиғса бўлади. Совхоз пахтакорларининг биринчи улкан ғалабаси мана шу.

Саратон. Экинни ё бор ё йўқ қиладиган ой бу. Деҳқон ҳозир пешонани махкам танғиб ишласа, яккам-дуккам кўчат ҳам мўл ҳосил беради. Агар саратон жазирамасидан қўрқсангиз тугал кўчат ҳам ерга қаратиб қўяди. Директор Хикматака Мухаммаджонов одамларга шуни уқтириб, тиним билмайди. Механизатор тонг ёришгандан тунги қоронғигача эгат юмшатади. Сувчи куну-тун мижжа қоқмай сувнинг жилдирашига кўз тикади.

Ўтган йили 4.500 гектар ерга чигит экилган эди. Бу йил яна янги ер очилиб, пахта майдони 5 минг гектарга етказилди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мурожаатидан кейин совхоз коллективи катта мажбурият олди. Ҳар гектар ердан 20 центнердан, жами 10 минг тонна оқ олтин етиштирамиз дейишди пахтакорлар. Бу—ери яхши совхозлар 40 центнердан пахта берамиз дегани билан баравар.

Раҳмат даргоҳи кенг пахтакорларга! Бойзоқ Эсирганов, Азим Бекмуродов, Қурбонбой Хидиров ўртоқлар бошлиқ бўлимлар 25 центнердан мажбурият олдилар. Лапас Элмуродов, Махмуд Каримов, Исмоил Қўшиев ўртоқлар бошлиқ бригадалар 35 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилдилар.

Биринчи бўлимда 64 ёшли Худойберди ота Ражабов бригадаси бор. Бу ер совхознинг энг паст, энг инжиқ ери. Ота ўз ёнига ўғил-қизларидан 4 кишини олиб ҳар гектар ердан 25 центнер ҳосил етиштиришга сўз берди. «Социализм» совхозининг пахтакорлари шундай одамлар.

Сув танқис эди. Ғўза чанқоқ. Директор билан агрономдан тортиб, механизаторгача шу ҳақда ўйлади. Яхши резервлар ҳам топилди. 6 та насос ўрнатилиб, анча чуқурликдаги ер ости сувини тортиб олабошладилар. Бу 600—650 литр сув бўлади. Зовурларга 16 та насос ўрнатилди. Шундай қилиб совхоз қўшимча равишда салкам 3 кубометр сувга эга бўлди.

Совхоз пахтакорлари ҳаёлида фақат бу йил эмас, келажак режалари ҳам пишиб етилган. Хали янги ерлар кўп. Улар ўзлаштирилади. 1965 йилда 6 минг гектар ерга чигит ташланади. Пахтанинг ялпи ҳосили 15 минг тоннага етади.

С. СУЛТОНОВ.
Комсомол райони.

МИРИШКОР СУВЧИЛАР

— Бу йил сув анча танқис, — деди сувчи Уролбой ака, — бир грамм ҳам сувни исроф қилмай ғўзани қондириб суғоришимиз, ҳар қатра сувдан унумли фойдаланишимиз зарур.

Янгиер районидаги «Коммунизм» колхозининг тажрибали сувчиси Уролбой Мелибоев ана шунга амал қилиб ишламоқда. У ўртоқ Эшбеков бригадасида суғоришга бошчилик қилаётир. Уролбой ака билан 6 киши ғўзага сув тараб, кунлик нормани ошириб бажаришади. 89 гектар ердаги ғўза икки марта суғорилди, 40 гектари учинчи марта сув ичди.

Бригада аъзолари бу йил ҳам мўл ҳосил етиштириш учун астойдил курашаяптилар. Ўтган йили гектаридан 36 центнердан «оқ олтин» етиштирган бригада аъзолари бу йил ҳосилдорликни 45 центнерга етказадилар.

Бригада аъзолари ўз ваъдаларига амал қилиб, ғўза парваришини ҳозирги талаблар даражасида ташкил қилдилар. Бригада барча майдонда мўл ҳосил тупламоқда. Бунга миришкор сувчилар катта ҳисса қўшмоқдалар.

И. УММАТОВ.

Шоназар ака Чўлпонов Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг ўртоқ А. Одилов бошлиқ бригадасида ғўзаларни қондириб суғормоқда. Шу туфайли ҳам ҳар туп ғўза серҳосил бўлиб ривожланмоқда. Суратда: Шоназар ака Чўлпонов эгатларга таралган сувни кўздан кечирмоқда.

С. Шокаримов фотоси.

ЙИЛЛИК ҒАЛЛА ТОПШИРИШ ПЛАНИ ОШИРИБ БАЖАРИЛДИ

ТУЙТЕПА, («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Ўрта Чирчиқ районининг ғаллакорлари катта ғалабани қўлга киритдилар. 4 июлда давлатга ғалла топшириш йиллик плани бажарилди. Давлатга 1103 тонна ғалла сотилди.

Колхозларда ғалла ўрим-йиғими давом этмоқда. Пландан ташқари қўшимча ғалла сотиш учун кураш кетмоқда.

БИРИ-БИРИГА ЎХШАМАДИ

Салим Усмонов билан Анарбой Муҳиддинов ўртоқлар бошлиқ бригадалар ёнма-ён, ери ерига туташ, шароити бир хил. Лекин бу бригадалардаги иш бир-бирига сира ўхшамайди.

Ўртоқ Салим Усмонов бошлиқ бригаданинг 150 гектар пахта майдони бор. Ўртоқ Анарбой Мухиддинов бошлиқ бригада эса 90 гектар ерга эга. Ҳар икки бригаданинг ҳосилдорлик жиҳатдан юки бир хил, у бригада ҳам, бу бригада ҳам ҳар гектар ердан 25 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олган.

Масалан, ўртоқ Усмонов бошлиқ бригада аъзолари эл олдида олган социалистик мажбуриятларини бажариш учун астойдил курашмоқдалар. Бригаданинг П. Отабоев, С. Тошбоев сингари механизаторлари ғўзани узунасига ва кўндалангига сифатли культивация қилиб, бригада аъзоларига яхши мадад бермоқдалар. П. Эрматов, Ш. Мирзаев, Т. Муродов ва З. Эрматов сингари миришкор сувчилар ғўзани қондириб суғориш учун жонбозлик кўрсатиб ишламоқдалар. Бу бригададаги ўтдан тозаланган ва барқ уриб ривожланаётган ғўзаларни кўриб ҳавасингиз келади.

Бироқ ўртоқ Анорбой Муҳиддинов бошлиқ бригадада аҳвол тамоман бошқача. Аввало 40 гектар ердаги ғўза ҳали ҳам ўтдан тозаланмаган. Ғўзани суғоришда ҳеч қандай тартиб йўқ. Айниқса, картанинг этак томонлари кўллатиб қўйилгани учун ғўзалар сарғайиб ётибди. Ғўзани культивация қилиш ҳам сифатсиз ўтказилаётир. Лекин иш тепасида юрган бригадир бу аҳволларни кўра-билатуриб сувчилардан, тракторчилардан сифатли ишлашни талаб қилмаётир.

А. ОЧИЛОВ,
Э. ҚИРҚБОЕВ,

Бекобод районидаги Навоий номли колхоз.

ТОЖИКИСТОН ПАХТАКОРЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари етти йилликнинг тўртинчи йили учун қабул қилган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини текшириш учун Тожикистон ССР пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси 4 июлда Тошкентга келди.

Бригадага Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Ғ. А. Алиев бошчилик қилмоқда. Келганлар орасида — Конибодом шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Р. Аҳмедов, Тожикистон КП Марказий Комитетининг Панж территориал ишлаб чиқариш бошқармасидаги партия ташкилотчиси У. Қосимов, Ленин районидаги Хрушчев номли колхозининг раиси М. Сулаймонов, Регар шаҳридаги Киров номли колхоздан маккажўхорикор бригада раҳбари А. Исломов, Куйбишев районидаги «Уяли» колхозининг бригада бошлиғи Х. Камолов, Тожикистон ССР Фанлар академиясининг бош илмий секретари, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати А. М. Мақсумовлар бор. Бригада ҳаммаси бўлиб 24 кишидан иборат.

Тошкент аэропортида меҳмонларни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси Р. Қурбонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари С. Н. Усмонов, Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. Абдураззоқов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министри Х. Эргашев ва бошқалар кутиб олдилар.

Тожикистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси аъзолари уч группага бўлиниб, Тошкент, Андижон ва Сурхондарё областларининг колхоз ва совхозларига жўнаб кетдилар. Улар бу ерда саккиз кун бўладилар. (ЎзТАГ).

Суратда: Тожикистон пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси Тошкент аэропортида.

Р. Шамсиддинов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

„ЖАНГОВАР ВАРАҚА“НИНГ ТАЪСИРИ

Бригада аъзолари «Жанговар варақа»ни кўриб овқатланишни ҳам унутишди.

— Овқатни суздиришга суздириб бу нима қилганларингиз? Кейин ўқирдингизлар-ку!

Ошпаз ўзи гапириб, ўзи жим бўлди. У ҳам қизишиб кетиб «Жанговар варақа»га яқинлашди, Кимдир баланд овоз билан «Муштум» топишмоқларини ўқиди. Бунда далага ҳаммадан кеч чиқиб, уйга барвақт қайтувчи, ишнинг сифатига эътибор бермаётганлар устидан кулинган эди.

«Жанговар варақа»ни ўқиб кўпчилик қувонди. Зиннат Қозоқбоева, Хайрулло Нурхўжаев ва Азиза Раҳимбоевалар хурсанд бўлиш у ёқда турсин, ҳатто агитаторга нимадир деб кесатишди ҳам. Уларнинг бу иши бошқалар билан бирга механизатор Туроб Ғуломовга ҳам ёқмади.

— Ўртоқлар, — деди у кўпчиликка кўз ташлаб, — дўст ачитиб гапиради деганлар. Кўриб туриб сизларки, «Жанговар варақа»дан айрим ўртоқларимиз хафа бўлишди. Бу нима деган гап? Биров ёмон ишласин да, уни мақтасак қандай бўлади? Менинг номим ҳурмат билан тилга олинсин деганлар, марҳамат, ўзини ишда кўрсатсин, далага кеч чиқиб, уйга ҳаммадан олдин қайтмасин...

Тўғри деган овоз эшитилди...

Орадан бир неча кун ўтгач, «Жанговар варақа»нинг янги сони чиқди. Бунда юқорида танқид қилинганлар танқиддан тегишли хулоса чиқариб олганликлари айтилган эди.

Ҳа, Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг ўртоқ Б. Насриддинов бошчилик қилаётган бригада агитатори Темур Сирожов дала ишларининг яхшиланиб боришига муносиб ҳисса қўшмоқда. Илғорлар тажрибасини ёйиш, қолоқларни танқид остига олиш унинг диққат-эътиборида бўлаётир. Шу сабабли ҳали бригадада меҳнат интизоми тобора мустаҳкамланаяпти, илғорлар сафи кенгайиб бораяпти.

Бу йил бригада аъзолари 80 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» кўтарамиз, деб аҳд қилишган. Шу кеча кундузда ишнинг бориши бу юксак мажбуриятнинг шараф билан бажарилишидан далолат беради.

Кенг майдонларда кўсаклар кўзга ташланиб қолди.

В. БОБОХОНОВ.

ҚИШЛОҚ ЛЕКТОРЛАРИ

Комсомол райони аҳолиси ўртасида агитация ишларини яхши йўлга қўйишда сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамиятнинг район бўлими томонидан олиб борилаётган ишлар диққатга сазовордир.

Жамият аъзолари тез-тез колхоз ва совхозларга чиқиб турадилар, қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида турли темаларда лекциялар уюштирадилар, партия ва ҳукуматимиз белгилаган тадбирларни кенг тушунтирадилар.

Яқинда жамият аъзоларидан иборат бир группа лекторлар райондаги Хрушчев номли колхозда бўлиб, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг барча қишлоқ меҳнаткашларига қарата чиқарган Мурожаати тўғрисида жонли суҳбат ўтказдилар. Бу учрашув колхоз аъзолари ўртасида катта қизиқиш уйғотди. Улар ғўза парваришини янада кучайтиришга аҳд қилдилар.

Лекция ва суҳбатлар ўтказишда мактаб ўқитувчиларидан Р. Исоқов, Х. Оққулов, Б. Сатторов, С. Камолов ва бошқа ўртоқлар бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Улар иш олиб бораётган жойларда ғўза парвариши ҳамда суғориш ишлари яхши йўлга қўйиляпти.

У. ҲОЖИМУРОДОВ.

ВРАЧЛАР ҲИСОБ БЕРДИ

«Медицина-гигиена нима»?, «Инсон саломатлиги посбонларининг галдаги вазифалари», «Маҳалла аҳолиси соғлигини мустаҳкамлаш ҳақида белгиланган тадбирлар». Тошкентдаги 22-поликлиника врачлари ташаббуси билан яқинда Октябрь районидаги «Владимир» маҳалласи қизил чойхонасида ўтказилган кечада ана шу темалар хусусида мароқли суҳбатлар бўлди. Маҳалла аҳолиси ҳузурига район қурилиш ва ободонлаштириш бошқармасининг штатсиз инструктори, шахсий пенсионер Понкратов, участка врачлари А. Каримов, В. Мирхалилова, ҳамшира М. Насриддинова ва бошқа ўртоқлар ҳам меҳмон бўлиб келдилар.

Ўртоқ Каримов маҳалла аҳолиси соғлигини янада мустаҳкамлаш йўлида қилинган ишлар ҳақида батафсил гапириб берди. Ҳақиқатан ҳам 22-поликлиника ва унинг маҳалладаги участкаси ходимлари мақташга арзигудек тадбирларни амалга оширдилар. Медицина темаларида тематик кеча ва суҳбатлар ўтказилди. Маҳаллани ободонлаштириш соҳасида ҳам медицина ходимларининг хизмати катта бўлди.

Кечада маҳалла аҳолисидан бир неча киши сўзга чиқди. Пенсионер М. Ҳусанбоев, маҳалла комитетининг раиси А. Бекмуҳамедовлар кўчаларни ободонлаштириш ҳақида гапирдилар. Шу билан бирга беморларга ўз вақтида медицина ёрдами кўрсатиш, қатнаб даволаниш бўлими ишини тағин ҳам жонлантириш юзасидан врачлар олдига бир қатор талаблар қўйдилар.

А. МИРАҲМЕДОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

„Бунга нима дейишар экан?“

Тошкентдаги 3-мебель фабрикасида кадрларнинг тўғри жой-жойига қўйилмагани, бу ҳол корхонанинг ишлаб чиқариш фаолиятига салбий таъсир қилаётгани тўғрисидаги материал юқоридаги сарлавҳа билан газетамизнинг 26 май сонида босилиб чиққан эди. Қуйида шу мақола юзасидан редакцияга келган жавобни эълон қиламиз:

«Мақолада келтирилган фактлар текширишда тўла тасдиқланди.

Мавжуд ишлаб чиқариш резервларидан яхшироқ фойдаланиш ва кадрларни тўғри жой-жойига қўйиш мақсадида Тошкентдаги халқ хўжалиги кенгашига қарашли барча мебель фабрикаларини ягона корхонага бирлаштириш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқиш учун махсус комиссия тузилди. Бу тадбирда цех ва участкаларни дипломли мутахассислар ҳисобига мустаҳкамлаш кўзда тутилади.

Тадбирларнинг амалга оширилаётгани ҳақида қўшимча ҳабар қиламиз.

Ўзбекистон Халқ хўжалиги кенгаши енгил саноат бошқармаси бош инженери К. МАҚСУДОВ».

„Масжидга ўт кетдими“

Газетамизнинг 42-сонидаги «Уртўқмоқ» бўлимида ана шу сарлавҳа остида босилган кичик фельетонда Пискент район ўт ўчириш командаси бошлиғининг ўринбосари Жўрабой Облоқуловнинг диний хурофотга берилиб кетгани ва бошқа қилиқлари билан раҳбар ходим деган номга доғ тушираётгани фош қилинган эди.

Район партия комитетидан хабар қилинишича фельетонда келтирилган фактлар текширишда тўла тасдиқланган. Ж. Облоқулов ўз вазифасини уддалайолмагани, ўт ўчирувчилар ўртасида оммавий сиёсий ишларни ёмон аҳволга туширибқўйгани учун вазифасидан олиб ташланган. Ўт ўчирувчилар орасида тарбиявий ишларни йўлга қўйиш юзасидан амалий тадбирлар белгиланган.

„Қачон сон тегади?“

Октябрь районидаги Сағбон кўчаси кўп йиллардан буён ремонт қилинмай ўнқир-чўнқир бўлиб кетган. Йўловчиларни ранжитадиган бу кўчага қачон сон тегади? дейилган эди газетамизнинг шу йилги 71-сонида босилган бир хатда.

Яқинда хатга Октябрь район коммунал хўжалик бўлимининг мудири К. Файзиев ва старший йўл мастери А. Лавров ўртоқларнинг имзоси билан жавоб олинди. Унда айтилишича Сағбон кўчасини ремонт қилиш тўғрисида шаҳар ижроия комитетининг қурилиш бошқармасига заявка топширилган. Ремонт ишлари яқин орада бошлаб юборилиши керак.

Тошкентдаги асбобсозлик заводи ишчилари ўртасида коммунистик меҳнат зарбдори номини олиш учун кураш тобора қизимоқда. Кўпчилик қатори Мансур Собиров ва Йўлдош Пўлатовлар ҳам ана шу ҳаракатда иштирок этиб, меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар, смена топшириғини мунтазам 160 процентдан бажаришяпти. Суратда: Мансур Собиров (чапда) ва Йўлдош Пўлатов деталнинг қандай қилиб тез ва сифатли тайёрлаш ҳақида суҳбатлашмоқдалар.

ЖАДАЛ ИШЛАЙДИГАН АВТОМАТЛАР

Тошкент тўқимачилик комбинати биринчи фабрикасининг тўқувчилари янги автомат станокларни жорий қилиш ва ўзлаштириш ҳисобига йилига қўшимча суратда беш миллион метргача сурп тўқий оладилар. Келгуси йилнинг бошигача бу ерда бир минг саккиз юздан ортиқ шундай автомат ўрнатиш мўлжалланади. Ускуналарнинг асосий қисми монтаж қилиниб бўлди. Бу тадбир корхонага эскириб қолган станокларнинг ҳар иккитасидан биттасини янгиси билан алмаштириш имконини берди.

Мастер ёрдамчиси Я. Шокиров бригадаси фабрикада биринчилардан бўлиб, бу мураккаб техникани ўзлаштириш ҳуқуқига эга бўлди. Бригада коллективи бирданига қирқ саккиз автоматда ишлашга ўтиб, февраль ойидан бери пландан ташқари ўн беш минг метр маҳсулот ишлаб чиқарди.

Тўқувчи В. Сучкова ва Н. Чуляеваларнинг шундай юксак меҳнат унумдорлигига эришишларига бригада бошлиғининг билимлари ва тажрибаси ёрдам қилди. Мастер ёрдамчиси янги техникани монтаж қилишда қатнашиб, ҳар бир станокнинг иши билан батафсил танишди, сўнгра ўзининг амалий билимларини тайёрлаш курсларида мустаҳкамлади. Я. Шокиров ўз маҳоратининг сирларини бошқа сменадаги ўртоқларига: мастер ёрдамчилари Р. Абдулин ва А. Қаршибоевлар билан баҳам кўради. Новаторнинг олижаноб ташаббусига фабриканинг ҳамма цехларида кўп киши қўшилди. (ЎзТАГ).

ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ ВА УНИНГ ЭҲТИЁЖЛАРИ

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми мамлакатимиз қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини кескин ривожлантириш йўл-йўриқларини кўрсатиб бериш билан бирга қишлоқ билан шаҳар ўртасидаги тафовутни аста-секин бартараф этиш, қишлоқларимиз қиёфасини тубдан ўзгартириш зарурлигини ва у ерларда посёлка типидаги қишлоқлар барпо этиш вақти етиб келганлигини ҳам алоҳида таъкидлади. Областимизда партиямизнинг ана шу кўрсатмасини амалга ошириш юзасидан қандай ишлар олиб борилаётир? Мухбиримиз колхозларда қурилиш бўйича область бошқармаси бошлиғи ўртоқ А. Файзиевга ана шу масалага оид бирнеча саволлар билан мурожаат этди.

— Областимизда қишлоқ қурилиши қандай бораётир?

— Партиямиз Марказий Комитети март Пленумининг тарихий қарорлари барча совет меҳнаткашлари қатори областимизнинг кўпмингкишилик қурувчилари коллективини ҳам янги ғалабаларга руҳлантириб юборди. Бинокорларимиз бунга амалий иш билан жавоб бериш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар, қишлоқларимиз қиёфасини яхшилаш, колхоз ва совхозларда янги-янги маданий-маиший объектлар, хўжалик бинолари, уй-жойлар қуришни жадаллаштириб юбордилар.

Қурувчиларимиз ўтган хўжалик йилини анча дуруст якунлашди. Йил давомида ҳаммаси бўлиб 11 миллион 426 минг сўмлик турли хил бинолар барпо этилди. Бу, планда белгиланганига нисбатан деярлик 1 миллион 300 минг сўмлик кўпдир. Фақат ишлаб чиқариш объектларининг ўзидан 538 таси фойдаланишга топширилди. Чорвачилик объектлари қурилиши ҳам чакки бўлмади. Деярлик 150 та чорвачилик бинолари ишга туширилди. 45 та мактаб, ўнлаб уй-жой бинолари қурилди.

Етти йилликнинг тўртинчи йилида қишлоқ қурувчилари зиммасига янада масъулиятли вазифалар юклатилган. Йил давомида деярлик 15 миллион сўмлик чорвачилик, маданий-маиший объектлар ва уй-жой майдонлари қурилиши лозим. Бинокорларимиз ана шу катта вазифани ҳам беками-кўст бажариш учун шу йилнинг дастлабки ойларидан кураш бошладилар. Ўтган беш ойда 38 та чорвачилик, 25 та ишлаб чиқариш, 18 та маданий-маиший муассасалар бинолари, 111 та уй фойдаланишга топширилди.

— Колхозлараро қурилиш ташкилотларининг қишлоқ қурилишига қўшаётган ҳиссаси ҳақида гапириб берсангиз?

— Бундай қурилиш ташкилотлари ҳозир барча районларда бор. Улар қишлоқ қурилиши планларининг бажарилишида ҳал қилувчи роль ўйнашаяпти, юкнинг оғирини ўз елкаларида кўтаришяпти. Шуниси қувончлики, колхозлараро қурилиш ташкилотлари индустриал методларни аста-секин ишлаб чиқаришга жорий қилмоқдалар. Бу шубҳасиз ижобий натижалар бераяпти. Ҳозирги вақтда бу ташкилотларга қарашли 20 га яқин тахта тилиш цехи, 13 та дурадгорлик устахонаси, бир қанча ғишт заводлари, темир-бетон конструкциялари полигонлари, оҳак пишириш цехлари, иккита асфальт ишлаб чиқариладиган цех, қамиш ва қамиш буюмлари тайёрлаш бўйича бирнеча цех бор. Бундан ташқари, 160 га яқин автомашина, 60 дан ортиқ трактор, 41 та пилорама ва бошқа ўнлаб асбоб-ускуналар бор.

Районлараро қурилиш ташкилотлари қишлоқда қурилиш ишларини планлаштириш ва ташкил этишни яхшилашга, қурилиш ишлари муддатларини қисқартиришга, сифатини яхшилашга, колхозлар бўлинмас фондидан ажратилган капитал маблағлардан рационал фойдаланишга олиб келмоқда. Бунинг натижасида объектларнинг таннархи анча арзонлашди.

Гулистон районидаги колхозлараро қурилиш ташкилоти биринчи бўлиб асфальт ишлаб чиқаришни ўзлаштирди ва колхозларда ўнлаб асфальтланган майдончалар қурди. Илгари эса асфальт Янгийўлдан ташиларди. Бу район колхозлари учун қўл келди. Чунки асфальт майдонлар учун сарфланадиган маблағ анча камайди. Сирдарё районидаги колхозлараро қурилиш ташкилотининг ишлари ҳам диққатга сазовордир. Бу ерда комплекс бригадалар ташкил этилди. Улар фақатгина ўтган йилнинг ўзида 12 та чорвачилик объекти, 26 та ишлаб чиқариш ва 8 та маданий-маиший объектларни фойдаланишга топширдилар. Юқори Чирчиқ район колхозлараро қурилиш ташкилоти ўзининг қувватли ишлаб чиқариш базасига эга. Унинг ўнлаб автомашиналари, тахта тиладиган агрегатлари, темир-бетон полигони бор. Шу билан бирга бинокорлар учун уй-жой майдонлари ҳам қурилган. Ҳозир бу ерда ҳар йили 5-6 минг кубометр темир-бетон конструкциялари тайёрлаш қувватига эга бўлган полигон қурилиши тугалланди.

Йўл-йўлакай ана шу ташкилотлар фаолиятини янада яхшилашга ҳалақит бераётган бир камчилик ҳақида гапириб ўтмоқчиман. Кўпчилик колхозлар уларнинг пайчилари ҳисобланади. Ҳали пайчи бўлмаган ўнлаб колхозлар ҳам бор. Улар қурилиш ишларини хўжалик усулида олиб боришяпти. Бу объектлар қурилишини тезлаштиришга, таннархини камайтиришга салбий таъсир кўрсатаётир. Ана шу колхозлар колхозлараро қурилиш ташкилотларига пайчи бўлиб киришса фақат фойда қилишарди.

— Қишлоқ қурилиши мутахассис кадрлар билан қандай мустаҳкамланган?

— Бу соҳада жуда катта камчиликларга йўл қўйилмоқда. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг 1961 йил 5 сентябрдаги «Қишлоқ қурилишига техника раҳбарлиги даражасини ошириш ва республикадаги колхозлараро қурилиш ташкилотлари фаолиятини кескин яхшилаш чоралари ҳақида» чиқарган махсус қарорида ҳам кадрлар танлаш ва уларни жой-жойига қўйишнинг жуда катта аҳамияти борлиги таъкидланиб, бу ишда йўл қўйилаётган камчиликлар қаттиқ танқид қилинган эди. Бундай камчиликлар областимиздаги кўпчилик қурилиш ташкилотларида ҳам бор. Ҳали ҳам бундай ташкилотларга раҳбарлик қилишга тайёргарлиги етарли бўлмаган, қурилиш ишларининг барча икир-чикирларини пухта билмаган, малакасиз кишилар тавсия этилмоқда, инженер-техник ходимлар жуда кам. Бу қурилишга техника раҳбарлигини яхшилашга салбий таъсир қилмоқда. Колхозлараро қурилиш ташкилотларининг раислари орасида олий ва тўлиқсиз олий маълумотли кишилар бир неча кишигина, бош инженерлардан 7 кишигина шундай маълумотга эга.

Аҳвол шундай экан, қишлоқ қурилишини етарли маълумоти бўлган кадрлар билан таъминлашни яхшилаш керак, албатта. Аммо бу иш билан район партия, совет ташкилотлари етарли шуғулланмаётир. Ана шу камчиликни бартараф этиш учун мутахассис кадрларни қишлоқларга юбориш керак.

— Қишлоқ қурилишини яхшилашга яна нималар халақит бераяпти?

Аввало қурилиш материаллари таъминотининг ёмонлигини қайд қилиб ўтиш керак. Шу вақтгача қишлоқ қурилишини турли хил зарур материаллар — темир-бетон конструкциялари, арматуралар, водопровод трубалари, санитария-техника буюмлари, электр материаллари билан таъминлаш яхши йўлга қўйилмаган. Шу туфайли ҳам кўпгина объектлар белгиланган муддатлардан анча кеч фойдаланишга топширилаётир.

Ёғоч, тахта, металл каби қурилиш учун зарур бўлган муҳим материаллар қишлоқ қурувчиларига жуда кам етказиб берилмоқда. Шу йилнинг биринчи ярмида 21 минг кубометр ёғоч етказиб берилиши керак эди, ўтган беш ойда 5223 кубометр олинди, 1065 тонна металл ўрнига 637 тонна берилди.

Ҳали ҳам кўпгина колхозларда қурилиш хўжалик усули асосида олиб борилаётир. Колхоз раҳбарлари ишлаб чиқариш ва чорвачилик объектлари, маданий-маиший муассасалар бинолари қурилишини бунга ҳуқуқи бўлмаган айрим шахсларга берадилар. Бинокорлик технологиясини яхши билмаган бундай шахслар қурилиш ишларини техник жиҳатдан жуда ҳам паст даражада олиб борадилар, бино қурилаётган жойдаги тупроқнинг тузилиши, маҳаллий шароитларни ҳисобга олмайди. Шу сабабли бундай бинолар колхозлар учун жуда қимматга тушмоқда, тез орада фойдаланишга яроқсиз бўлиб қолаяпти.

Қишлоқ қурилишини лойиҳалаш билан шуғулланаётган ташкилотлар ишида ҳам катта камчиликлар бор. Республикамизда бу вазифани асосан «Узгипросельстрой» лойиҳалаш институти бажармоқда. Лекин институтда ишлаб чиқилган айрим лойиҳалар ҳозирги талаблар даражаси эмас, уларни тузишда маҳаллий шароитлар ҳисобга олинмаган, маҳаллий материаллардан фойдаланиш назарда тутилмайди, арматура ва цементни кўплаб ишлатиш кўзда тутилади. Ваҳоланки, қишлоқларда бундай материаллар жуда кам. Лойиҳачиларимиз қишлоқ қурилишини яхшилаш ишига ҳисса қўшиш учун арзон ва сифатли, маҳаллий шароитлар тўла ҳисобга олинган типовой лойиҳалар яратишлари лозим.

М. МИРҲАМИДОВ.

КОММУНИЗМ ҚУРИШДА ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ РОЛИ

КПССнинг XXII съезди қарорларидан, партиямиз Программасида олға сурилган ҳаётбахш идеялардан илҳомланган ҳолда совет халқи бажараётган буюк ишларнинг барчасида ижодкор совет хотин-қизлари ғоят муҳим роль ўйнамоқда. Бизнинг хотин-қизларимиз саноат корхоналарида, колхоз ва совхоз далаларида, қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштиришда, фан ва техникани ривожлантиришда, ёш авлодни тарбиялаб камолга етказишда фидокорона меҳнат қилиб, мамлакатимизда коммунизм қуриш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Бепоён мамлакатимизда ва шу жумладан серқуёш республикамизда бирор соҳа йўқки, унда аёллар актив иштирок этмаган бўлсин. Ўзбекистон хотин-қизларининг 1961 йил май ойида бўлиб ўтган II съездида келтирилган маълумотларга қараганда, республика халқ хўжалигида 562 минг аёл ишлади. Улар барча ишчи-хизматчиларнинг 39,8 процентини ташкил этади. Қишлоқ хўжалигида ишловчи меҳнаткашларнинг 60 процентдан ортиғини хотин-қизлар ташкил этади. Бу рақамлар кейинги йилларда янада ортди.

Революциядан илгари аёллар орасида, хусусан ўзбек хотин-қизлари орасида саводли кишилар жуда оз эди. Улар иқтисодий, сиёсий, миллий жиҳатлардан кўп ҳуқуқлардан маҳрум эдилар. Фақат социалистик тузум уларни илм-фан, маданият, санъат хазиналаридан баҳраманд қилди. Биргина бизнинг республикамизда олий ва ўрта маълумотга эга бўлган хотин-қизлар сони 100 мингга етиб қолди.

Ўзбек хотин-қизларининг мамлакатимизда коммунизм қурилиши ишига қанчалик катта ҳисса қўшаётганликларини Тошкент областидаги хотин-қизларнинг ижодий фаолияти мисолида яққол кўриш мумкин.

Тошкент области республикамизда саноат корхоналари, транспорт объектлари ва қишлоқ хўжалиги энг кўп тараққий қилган, бинобарин, эркак ва аёл ишчилар, хизматчилар сони ғоят кўп бўлган областдир. Саноат ва транспортнинг ҳамма тармоқларида, айниқса тўқимачилик, трикотаж, тикувчилик, енгил ва озиқ-овқат саноатида ишлаётган бутун ишчиларнинг 70—80 процентини ташкил этган хотин-қизлар етти йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун курашувчиларнинг олдинги сафларида бормоқдалар. Валентина Гаганова изидан бориб, етти йилликнинг машъаллари номини олганлар орасида Тошкент тўқимачилик комбинатида ишловчи Светашова, Йўлдошева, Сухорукова, Пидинова, радиолампа заводида А. Сафонова каби ўнлаб ишлаб чиқариш илғорлари бор.

Областимизда қад кўтараётган шонли етти йиллик қурилишларида — Тошкент ва Оҳангарон ГРЭСлари ва цемент заводида, Олмалиқдаги олтинтопган комбинатида, Чирчиқ, Янгийўл, Янгиер шаҳарларидаги йирик қурилишларда бир неча ўн минглаб аёллар фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Бизнинг хотин-қизларимиз айниқса деҳқончиликда салмоқли ўринни эгаллайдилар. Улар қишлоқда коммунизмнинг моддий заминини мустаҳкамламоқдалар. Область меҳнаткашлари илғор колхозчи хотин-қизлар орасидан Турсуной Охунова, Любовь Ли, Саодат Гулаҳмедова ва уларнинг юзлаб издошлари республикада биринчи бўлиб шу областдан чиққанликлари ва улар бутун мамлакат бўйлаб донг таратганликлари билан ҳақли равишда фахрланадилар.

Ўзбек хотин-қизларининг ташаббуси, — деган эди ўртоқ Н. С. Хрушчев, — чиндан ҳам революцион аҳамиятга эгадир. Бу ташаббус пахтани машина билан териш проблемасини қисқа муддат ичида ҳал қилиш мумкин, деб ишонч билан айтиш имконини беради.

Партиямизнинг XXII съезди қарорларини амалга оширишга қаратилган умумхалқ кураши областимиз хотин-қизларининг меҳнат активлигини янада ошириб юборди. Буни биз Оржоникидзе районининг колхозчи хотин-қизлари фаолиятида яққол кўришимиз мумкин. Бу районда пахтачилик, сабзавотчилик ва чорвачилик билан машғул бўлган кишиларнинг 60 процентини, пиллачиликда 70 процентини хотин-қизлар ташкил этади. Аёллардан 16 киши далачилик бригадаларининг бошлиқларидир.

Масалан, Хрушчев номли колхознинг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, уч боланинг онаси, КПСС аъзоси ўртоқ Тўхта Абдуллаева областдаги энг илғор аёллардан бири ҳисобланади. Ўтган йили ўртоқ Т. Абдуллаева бошлиқ бригада аъзолари 90 гектар ернинг ҳар гектаридан 43 центнер пахта етиштириб, йиллик планни ошириб бажардилар. Улар бу йил ўтган йилдагидан ҳам самаралироқ меҳнат қилмоқдалар, ғўзаларни меҳр билан парвариш қилиб, қондириб суғормоқдалар.

Киров номли колхознинг бригада бошлиғи Мубор Йўлдошева эса Абдуллаеванинг изидан бориб, 80 гектар ернинг ҳар гектаридан 41 центнердан «оқ олтин» етиштирди. Бу хилдаги мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Оржоникидзе районида хотин-қизларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашда, уларнинг ижодий активлигини оширишда район партия ташкилотлари раҳбарлигида иш олиб бораётган хотин-қизлар советлари катта роль ўйнамоқда. Ўртоқ К. Қобулова раислик қилаётган район хотин-қизлар совети план асосида мунтазам ишлаб турибди. Хотин-қизлар совети аёллардан иборат кадрлар билан ишлашни яхши йўлга қўйган. Улар давлат ва хўжалик ишларини моҳирлик билан бошқармоқдалар. Хотин-қизлар советига бирлашган 300 га яқин аёл корхона, колхоз, совхоз, муассаса ва ўқув юртларининг ижтимоий-сиёсий ҳаётида актив равишда, яқиндан иштирок этмоқдалар. Совет аъзолари билан тез-тез семинарлар ўтказиб турилади, илғор тажрибалар ўрганилади.

Районда хотин-қизларнинг ишлаб чиқариш малакасини, сиёсий онги ва билим даражасини ошириш, уларни коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси руҳида тарбиялаш соҳасида район партия ва совет ташкилотлари катта иш қилмоқдалар. Биргина «Ташавтомаш» заводида 150 га яқин киши, яъни корхонадаги барча ишчи-хизматчи аёлларнинг 50 проценти ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда таълим олмоқда.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев айтганидек, Турсуной Охунова ва унинг дугоналарининг намунаси Совет Иттифоқининг Шарқ республикаларидаги хотин-қизлар нақадар ўсганликларини, уларнинг коммунистик қурилишдаги роли нақадар кўтарилганлигини кўрсатиб турибди.

Хотин-қизларимизнинг келажаги янада порлоқдир. КПСС янги Программаси хотин-қизларнинг меҳнат активлиги ва сиёсий онгини янада ошириш, уларнинг социал-маиший шароитини тинмай яхшилаб бориш йўлларини кўрсатиб берди. «Аёлларнинг турмушдаги нотенг мавқеининг қолдиқлари тамомила йўқотилиши, бахтли оналикни аёлларнинг ижтимоий меҳнатда ва ижтимоий фаолиятда, фан ва санъат билан шуғулланишда тобора кўпроқ актив иштирок этиши билан бирга қўшиб олиб бориш учун барча социал-маиший шароитлар яратилиши керак» дейилади Программада.

Мана шу илҳомбахш сатрларда Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг хотин-қизларимиз ҳақида тинмай қилаётган оталарча ғамхўрлиги яққол ифода этилгандир. Мамлакатимиз ва шу жумладан ўзбек хотин-қизлари ҳам бу катта ғамхўрлик учун жонажон партиямизга чин юракдан самимий миннатдорчилик изҳор қилмоқдалар.

Бепоён Ватанимизда коммунизмнинг нурафшон биносини барпо қилишда совет хотин-қизлари катта роль ўйнамоқдалар.

З. ИБРОҲИМОВА,
тарих фанлари кандидати.

Чеҳрасида табассум барқ уриб турган бу ёш чеварнинг ўз меҳнатидан мамнун эканлиги шундоқ билиниб турибди. Шунинг учун ҳам Тошкентдаги Фрунзе номли тикув фабрикасида мотористка бўлиб ишлаётган С. Исамуҳамедова меҳнатда ҳаммага ўрнак бўлмоқда. У нормасини 130 процентга етказиб адо этаётир ва фақат сифатли маҳсулот бермоқда. Суратда: ўртоқ С. Исамуҳамедова. А. Тўраев фотолари.

БУЮК МАҚСАД ЙЎЛИДА

Калинин районидаги Охунбобоев номли колхоз чорвадорлари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан гўшт, сут етиштиришни кескин кўпайтириш ва таннархини арзонлаштириш учун курашмоқдалар

ҲАММА ТАРМОҚ РЕНТАБЕЛМИ?

Кейинги 3—4 йил ичида колхоз қаддини яна ҳам ростлаб олди. План бажарилмайдиган соҳа йўқ, деса бўлади. Лекин ҳамма тармоқ ҳам рентабелми?

— Картошка, сабзавотдан мўмай даромад олаяпмиз, — деб жавоб беради бу саволга колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Мукаррам Юнусова, — чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишда ҳам хўжалигимиз салмоқли ўринни эгаллайди. Гўшт, сутнинг таннархига келганда, нима десам экан, яхшиси буни бухгалтериядаги маълумотлардан кўриб олайлик.

Бухгалтериядаги ҳисоб-китоблардан қуйидагиларни билиб олдик. Колхоз ўтган йили ундан олдинги йилга қараганда кўп гўшт етиштирган. 135 тонна гўштдан 110 тоннаси давлатга сотилиб, план ортиғи билан бажарилган.

Маккажўхорикорлик звеносининг бошлиғи ўртоқ Эркин Жабборов маккажўхоризорда.

Давлатга сотилган гўштнинг 26 тоннасини қорамол, 44 тоннасини чўчқа, 31 тоннасини қўй гўшти ташкил этади. Сут соғиб олиш ҳам бир мунча кўпайган. Энди таннархга келсак, бир килограмм қорамол гўшти 2 сўм 60 тийин, чўчқа гўшти 3 сўмга тўғри келган.

Лекин давлатга гўшт анча арзон нархда сотилган. Кўриниб турибдики, колхоз чўчқачилик, қорамолчиликдан фойда ўрнига зарар кўрган. Фақат қўйчиликдан фойда олинган. Чунки қўй гўштининг бир килограмми таннархи 38 тийинга тушган.

Нега колхоз чорвачилигининг асосий тармоқларидан зарар кўрди? Бухгалтерия ҳужжатларини диққат билан текширган киши бу саволга дарҳол жавоб топади. Колхознинг ўзида етиштирилган ем-хашак чорва молларининг тўйишига қараганда кам. Иккинчидан, четдан бир неча минг сўмлик ем-хашак сотиб олинган. Сигирлар ҳали ҳам қўлда соғилади.

— Кўраяпсизми, — дейди Мукаррам опа, — хўжалигимизнинг ҳамма тармоқлари ҳам рентабель эмас экан. Шу жиҳатдан партия ва ҳукуматимиз, гўшт, ёғнинг харид нархларини ошириб, деҳқонларга жуда катта мурувват қилди, лекин қарс икки қўлдан чиқади. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мурожаатида айтилганидек, биз етиштираётган чорвачилик маҳсулотларининг таннархи ҳозирги даражасида қолаверадиган бўлса, у маҳалда энг баланд харид нархлари ҳам тегишли натижа бермайди. Биз меҳнат унумдорлигини ошириш, арзон ем-хашак етиштириш, фермаларни механизациялаштириш йўлидан борганимиздагина ҳозирги амалда бўлган харид нархлари катта даромад олишимиз учун имконият яратиб беради. Ҳозирги пайтда колхозчиларимизнинг, ҳар бир активнинг диққат эътибори ана шундай резервларни қидириб топишга қаратилган.

Колхоз бу йил давлатга 90 тонна гўшт сотиши керак. План бажарилиш арафасида. Янги харид нархлари туфайли бу сотилган гўштдан анча фойда олинди. Чорвадорлар КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан янада ғайрат қилиб меҳнат қилмоқдалар. Мурожаат фермаларда, далачилик бригадаларида муҳокама қилиниб, ем-хашак етиштиришни кўпайтириш, молларни бўрдоқига боқишни намунали ташкил этишга қаратилган бир қатор тадбирлар белгилаб чиқилди. **Бир центнер қорамол гўштининг таннархини 167 сўм, қўй гўштининг таннархини 51 сўм 87 тийинга келтиришга қарор қилинди. Бу кўрсаткичлар ўтган йилдагига қараганда анча паст ҳисобланади. Бунинг учун қандай тадбирлар амалга оширилмоқда?**

ЁЗ МЕВАСИ—ҚИШ ОЗИҒИ

Чорвадорларимизнинг бу ҳикматли гапида олам-олам маъно бор. Ҳақиқатан ҳам ёз даврида қиш ғамини еб, мўл-кўл ем-хашак жамғариб, силосни сероб қилиб қўйсангиз, қишда соғин сигирлардан олинадиган сут камаймайди, молларни бўрдоқига семиртириб боқиш бир меёрда кетаверади. Бу колхозда ҳар йили ҳам шундай қилинади. Ҳар бош соғин сигирга 12—13 тоннадан мўлжаллаб силос бостирилади. Ўтган йили ҳар гектар ердан 700 центнердан кўк поя олинди. Ҳаммаси бўлиб, 6 минг 300 тонна ем-хашак жамғарилган эди. Силос молларнинг оғзи кўкка теккунча етиб, ортиб ҳам қолди. Лекин шундай бўлса ҳам ҳозирга келиб ем-хашакнинг кети узилиб қолди. Мана 3—4 кундирки, молларга кўк берилмоқда, олмазор орасига экилган арпа ўрилиб, келтирилди. Буни чорва моллари зўр иштаҳа билан ейди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мурожаатида бундай дейилади: «ем-хашак бўлса, чорва мол ҳам бўлади, гўшт ва сут ҳам бўлади». Ана шуни ҳисобга олган колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ем-хашак етиштиришни ҳосилдорликни ошириш ҳисобига кўпайтиришга қаратиб тадбирлар белгилади. Бу йил ҳаммаси бўлиб 7200 тоннага яқин ем-хашак тайёрланади. Демак ўтган йилдагига нисбатан четдан ем-хашак сотиб олиш анча камаяди. Бу йил маккажўхори экиладиган майдон 147 гектарга етказилди. Ҳар гектар ердан 750—800 центнердан кўк поя олинади.

Яна бир муҳим резерв: ўтган йили кечки картошканинг палагини йиғиштириб олиб молларга едириш тажриба қилиб кўрилган эди, яхши натижа берди. Бу йил ана шу иш қатъий давом эттирилади. Яқинда ҳамма бригадаларга топшириқ берилди. Бригадалар кечки картошка ҳосили йиғиб олингандан сўнг, унинг палагини ҳам сира чиқитга чиқармасдан йиғиштириб олиб, колхозга топширадилар. Топширилган палакнинг тоннасига қараб уларга ҳақ берилади. Шунингдек беданинг ҳосилдорлиги ҳам кескин оширилади. Ҳаммаси бўлиб 226 гектар ерда беда бор. Ҳозир иккинчи марта ўрилаяпти. Ҳаммаси бўлиб беш марта ўриб олинади. Шунда ҳар гектаридан олинадиган ҳосил 11 тоннаданга етади. Бу реал имконият. Ана шу имкониятдан тўла фойдаланиш учун ҳамма чора кўрилмоқда. Бедани суғориш учун тажрибакор деҳқонлар ажратилган. Учинчи ўришда энг юқори ҳосил олинади. Шунинг учун ҳам иккинчи ўрим йиғилгандан сўнг, қўшимча кучлар ажратилиб, беданинг учинчи ўримига тайёргарлик кўриш учун иш қизитилади. Шунингдек ошқовоқ, лавлаги сингари ем-хашак экинларидан ҳам мўл ҳосил етиштириш учун ҳаракат зўр.

ТЕЗ ЕТИЛАДИГАН МОЛ

Чўчқа — тез етиладиган мол. Айрим кишилар гўшт етиштиришда энг яхши йўл қўйчилик, дейишади. Бу фикрга бир томондан қўшилиш мумкин. Агар яйловлар кенг бўлса, қўйчилик туфайли энг арзон гўштга эга бўламиз. Бироқ партия ва ҳукуматимиз гўшт етиштиришни қисқа муддат ичида кескин кўпайтириш вазифасини қўймоқда. Бу вазифани бажаришда чўчқачиликдан яхшироқ соҳа йўқ. **Ўзингиз ҳисоблаб кўринг, бир қўйдан кўпи билан иккита қўзи олиш мумкин. Бир она чўчқадан эса йилига 30—35 бола олса бўлади. Бир чўчқа боласининг оғирлиги 6 ойда 80—90 килограммга етади. Демак, чўчқачилик тез ва мўл гўшт етиштиришнинг резервидир.** Буни яхши тушунган колхоз чорвадорлари кейинги йилларда чўчқачиликни ривожлантиришга катта аҳамият бермоқдалар. **Бу йил ҳаммаси бўлиб 70 тонна чўчқа гўшти етиштириш ва шундан давлатга 50 тоннасини сотиш планлаштирилган.**

Чўчқачилик қандай ривожланмоқда? Яхши зотли чўчқалар танлаб олиниб, улар кўплаб урчитилади. Қандай насл беришига қараб она чўчқалар танланади. Бизнинг шароитда гўшти ёғга айланиб кетадиган чўчқалар унча талаб қилинмайди. Ана шуни ҳисобга олиб, ёғи кам, лекин сергўшт чўчқаларни етиштириш йўлга қўйилмоқда.

Ем-хашак масаласига келганда шуни айтиш керакки, илгарилари четдан кўплаб сотиб олинарди. Чорва молларининг ем-хашакка бўлган талаби ортиб кетарди. Бу йил ана шу камчиликни бартараф қилиш йўлида катта қадам қўйилди. Колхоз правлениеси чўчқачилик фермасини комплекс далачилик фермасига айлантиришга қарор қилди: ув-

Чўчқабоқар ўртоқ Ерохина Мария Сафроновнани колхоздагилар ҳурмат билан тилга олишади.

та бригада бирлаштирилди. **Бунинг натижасида 2 минг меҳнат куни тежалди. Бу 3200 сўм пул демакдир. Ана шу маблағнинг бир қисми чўчқачилик фермасини яхшилаб ремонт қилиб, чўчқаларни группа-группаларга ажратиб боқиш учун имкон берди.**

Ташкил этилган чўчқачилик комплекс далачилик бригадасига ўртоқ Пак Александр бошчилик қилмоқда. Бригада ихтиёрига 115 гектар ер, иккита универсал, битта ҳайдов трактори бириктириб берилди. Бригада аъзолари 90 гектар ерга дон учун квадрат-уялаб маккажўхори экдилар, 450 тонна дон етиштирилади, 10 гектар майдонга қанд лавлаги экилди. Ундан 450 тонна ҳосил олинади. Ҳозир маккажўхорининг бўйи 1,5 метрдан ортиб кетди. Икки марта узунасига ва кўндалангига культивация қилиб, қондириб суғорилган маккажўхори серҳосил бўлиб ривожланмоқда. Ҳозирги кунда асосий диққат-эътибор суғоришга қаратилган. Қандай яхши, ана шу экинлардан олинган ҳосил рўпарадаги фермага узатилади. Чўчқаларга транспорт, ишчи кучларини овора қилиб, узоқдан ем-хашак ташиб келтиришдек машаққатли ишдан қутиладилар. Ана шунинг ўзидангина қанчадан-қанча меҳнат куни тежалади.

— **Бригадамиз хўжалик ҳисоби асосида ишлайди,** — дейди ўртоқ Пак Александр, — **шунинг учун ҳам биз ишда сифат учун курашамиз.** Бизнинг бригадага қилинадиган ишлар учун 7,5 минг меҳнат куни ажратиб берилган. Шундан 5 минг меҳнат кунини жўхори етиштириш учун сарфлаш керак. Ҳозиргача жўхори учун 2,5 минг меҳнат куни сарф бўлди. Яна 2 мингини сарфлаймиз. **Демак ярим минг меҳнат куни тежаб қолинади.** Лекин афсуски, бизда комбайн йўқ. Жўхорини ўриб оладиган механизм бўлганида эди янада кўп маблағ тежар эдик. Фермамизда ишнинг кўзини биладиган жонкуяр чорвадорлар бор. И. Токорев билан Б. Ерохин оиласи ишлайди. Бўрдоқига боқиладиган чўчқалар ўртоқ А. Селевестребовга топширилган. Фермадаги асосий ишлар механизациялаштирилди, сув ҳам водопровод орқали берилади. **Шу кунларда бу ерда 590 бош чўчқа бор. Шундан 200 таси бўрдоқига боқилмоқда, 100 бош она чўчқанинг ҳар биридан — асосийсидан 18 тадан, бир марта болалайдиган чўчқадан 6 тадан чўчқа боласи олишни мўлжаллаганмиз. Ҳаммаси бўлиб 1300 та бола олинади. Ҳозирга қадар 600 бош бола олинди.**

Комплекс механизация туфайли биз бу йил кўп нарса ютамиз. **Агар ўтган йили бир килограмм чўчқа гўшти анча қимматга тушган бўлса, бу йил 50—60 тийинга келтирамиз. Чунки асосий ем-хашак ўзимиздан чиқади.**

Калинин районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзолари КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан ана шундай фидокорлик билан меҳнат қилмоқдалар. Улар давлатга гўшт сотиш планини бажариб, яна бир неча 10 тонна гўшт топшириш учун бутун кучни ишга солмоқдалар. Гўшт, сут мўл ва унинг таннархи арзон бўлиши учун курашмоқдалар.

Н. РИХСИЕВ.

БИЗНИНГ ҚЎЧҚОР МАККАЖЎХОРИКОР

Раис хонасига киришимиз биланоқ, уй тўрининг икки бурчагида бўйи шипдан пастга қайрилиб турган 4,5 метрлик маккажўхори поясига кўзимиз тушди.

— Зап бўлиб берган эканда, буни етиштирган азамат ким экана, — қизиқдик.

— Қўчқор полвонимиз-да, — мамнунлик билан ҳикоя қила кетди раис ўртоқ О. Қулдибоев, — ўзи ҳам ажойиб йигит. Ишнинг жонини киритади. Қўчқор айниқса маккажўхорига ихлос қўйган. Комсомол-ёшлар орасида иззат-ҳурмати зўр. У ёшларга бирон топшириқ бердими, дарҳол бажаришга киришади. Ҳа, Қўчқоримиз колхоз комсомол ташкилотининг секретари. Область комсомол ташкилоти унинг маккажўхори етиштиришдаги меҳнатини улуғлаб, ВЛКСМнинг XIV съездига делегат қилиб сайлади. У Москвада — съездда қатнашиб келди.

Раиснинг гапларидан кейин Қўчқорни учратиб, ишлари билан яқиндан танишиш мақсадида у бошлиқ звено даласи томон йўл олдик.

Мана, звено механизатори Такирбой Эсимқулов. У ўз «пўлат оти»да маккажўхори қатор ораларини сўнгги бор культивация қилаяпти. Звенонинг бошқа аъзолари М. Сулаймонов, И. Йўлдошев, Т. Ирисбоқов ва Қўчқор Атемов ўртоқлар бўлса нариги картани суғориш учун эгатларга чим ташлашаяпти.

— Қўчқорвой, бу йил ишлар юз эканда, — ҳорманг, бор бўлингдан кейин хазиломуз дедик.

— Мақтанишга ҳали эрта. Ҳосилни ўриб-йиғиб олганимизда маълум бўлади.

Биз у билан ёнма-ён ўтирар эканмиз ўтган йилги муваффақиятларнинг гарови ва бу йилги режалари ҳақида гапириб беришни илтимос қилдик.

— Маккажўхори ҳам жуда нозик экин, агар вақтида экиб, вақтида парвариш қилмасангиз, ёки кам озиқ, кам сув берсангиз мўлжалдаги ҳосилингизни ололмайсиз, — камтарлик билан гап бошлади у. — Звеномиз ўтган йили 36 гектарга биринчи марта «Имиртинский» уруғи экди. Ишни бошидан пухта ташкил этдик, 2 марта кўндалангига ва 4 марта узунасига ишлов берилди. Ҳар гектарига 600 килограммга етказиб азот бердик, вақти-вақтида қондириб суғордик. Натижа ҳар қалай ёмон бўлмади.

Бу йил ҳар гектар ерга 16—18 тоннадан маҳаллий гўнг солдик. 30 гектарнинг ҳаммасига яна шу «Имиртинский» уруғидан экканмиз.

КПСС XXII съезди ва партиямиз Марказий Комитетининг март Пленуми қарорлари коммунизмнинг моддий-техника базасини барпо қилишдан иборат улуғвор вазифа қўйди. Биз комсомол-ёшлар умумхалқ курашига ҳисса қўшиш иштиёқи билан ишлаяпмиз. Звеномиз аъзолари ҳар гектар ердан бу йил 1200 центнердан маккажўхори пояси олиш ва бу мақсадга эришиш учун курашмоқда. Гўшт, сут мўл бўлишига эришиш учун курашаяпмиз.

В. ҚОДИРОВ,
Бўстонлик райони «Қизил ту» колхози.

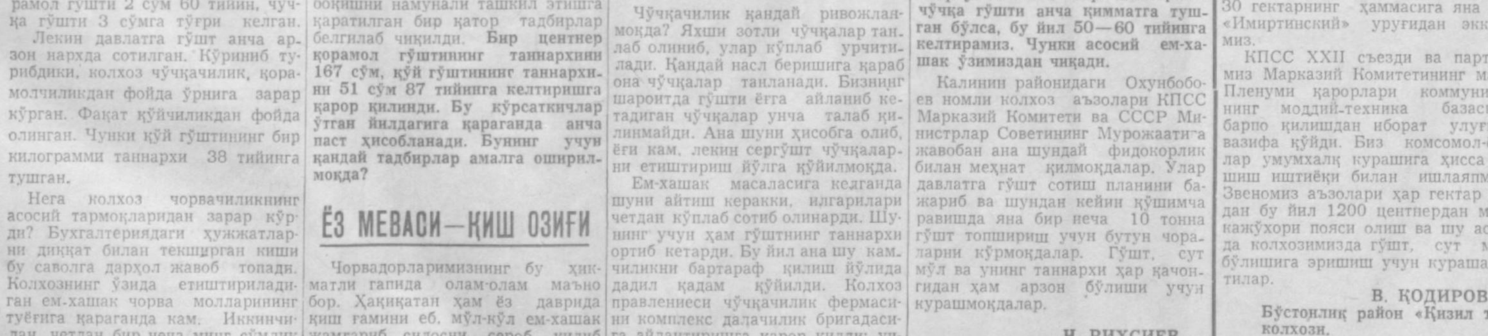

Суратда: Соғин сигирлар очиқ майдонда яйратилмоқда. Ча/да колхознинг моҳир сут соғувчиси ўртоқ Санталат Тургунова. У бу йил ўтган йилдагига қараганда анча кўп сут соғиб олиш учун курашмоқда.

А. Абалян фотолари.

АҚШ ЖЕНЕВА БИТИМИНИ БУЗМОҚДА

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДАГИ АГРЕССИВ ҲАРАКАТЛАРГА ҚАРШИ СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ БУЮК БРИТАНИЯ ҲУКУМАТИГА НОТАСИ

2 июлда СССР Ташқи ишлар министрлиги Буюк Британиянинг Москвадаги элчихонасига нота юборди. Нотада бундай дейилади: СССР ҳукумати Америка Қўшма Штатларининг 1954 йилги Женева битимларини бузаётганликлари натижасида Жанубий Вьетнамда вужудга келган аҳволдан ҳамиша ташвишланмоқда. Фактлар Вьетнамга доир Женева битимлари имзоланган куннинг ўзидан бошлаб АҚШ Жанубий Вьетнам маъмурлари билан биргаликда бу битимларни муттасил бузаётганлигини очиқ кўрсатиб турибди.

Вьетнам Демократик Республикаси Жанубий Вьетнамдаги «мавжуд тартибсизликларнинг» манбаи бўлиб турибди, деб Буюк Британия ҳукумати томонидан қилинган даъволарни, дейилади нотада, СССР ҳукумати асоссиз даъволар деб қатъиян рад қилади. Бу даволар бошқа ҳеч ким эмас, балки АҚШнинг ўзи Вьетнам халқига қарши эълон қилинмаган уруш олиб бораётганлигини кўрсатиб турган аниқ фактни яшира олмайди.

Совет нотасида эслатиб ўтиладики, 1954 йилги Женева битимлари имзоланганидан кейин сал фурсат ичида Жанубий Вьетнам маъмурлари АҚШнинг ёрдамига таяниб, қаршилик ҳаракатининг собиқ қатнашчиларига қарши ваҳшийларча репрессиялар ўтказа бошладилар ва шу тариқа дарров мазкур битимларнинг 14-моддасини бузиш йўлига тушиб олдилар. Бу ҳол кенг норозилик туғдирмаслиги мумкин эмас эди. Кейин бу норозилик Нго Динь Дьем режимига ва Америка интервенциячиларига қарши оммавий ҳаракатга айланиб кетди. Табиийдирки, мамлакатнинг шимолида яшаб турган вьетнамликлар Жанубий Вьетнам аҳолисига нисбатан қизғин ҳайрихоҳлик ва қардошларча бирдамлик ҳисларини изҳор қилмоқдалар. Жанубий Вьетнам аҳолисининг элементар инсоний ҳуқуқлар учун ва ўз мамлакатининг мустақиллиги учун олиб бораётган адолатли курашини қувватламоқдалар.

Женева кенгашининг раисларидан бири бўлган СССР ҳукумати Вьетнамдаги аҳволни кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссия махсус докладининг комиссиянинг барча аъзолари якдиллик билан қабул қилган қисмларини қувватлайди ва аввалгидек ҳали ҳам шундай фикрдадирки, Қўшма Штатларнинг Жанубий Вьетнамга қурол-яроғлар ва ҳарбий материаллар олиб келишини тўхтатиш, АҚШнинг ҳарбий ходимларини Жанубий Вьетнамдан дарҳол олиб чиқиб кетиш ва бу мамлакат территориясидаги Америка ҳарбий қўмондонлигини тугатиш Жанубий Вьетнамдаги аҳволни нормаллаштирмоқ учун, Вьетнамнинг тинчлик ва мустақиллик йўлида ривожланишини таъминламоқ учун кечиктириб бўлмайдиган чоралардир.

Совет ҳукумати ҳар иккала раис номидан АҚШ ҳукуматига бу хусусда мактуб юбориш зарурлиги тўғрисида Буюк Британия ҳукуматига қилган ўзининг таклифларини яна такрорлайди.

* * *

Вьетнамдаги аҳволни кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссиянинг доклади муносабати билан Англиянинг Москвадаги элчихонаси 14 июнда СССР Ташқи ишлар министрлигига нота юборган эди. Бу нотада АҚШ ҳукуматининг Жанубий Вьетнамнинг ички ишларига аралашуви кўпайиб кетганлигини оқлашга ҳаракат қилинган ва Вьетнам Демократик Республикаси қилаётган ҳаракатлар сабабли АҚШ Жанубий Вьетнамнинг ишларига аралашмоқда ва бу аралашиш «мудофаа» характеридаги аралашиш бўлмоқда, деб даъво қилинади.

(ТАСС).

СУҒОРИШНИНГ АЖОЙИБ СИСТЕМАСИ

Бундан бир неча йил муқаддам Янгиер билан Фарҳод ГЭСи ўртасида янги бир совхоз бунёдга келди. Унга афсонавий қаҳрамон — Фарҳоднинг номи берилди. Бу хўжалик шундай тез барпо этилдики, ўша ерларни 3—4 йил муқаддам кўрган одамлар сира танимай қолишди. «Фарҳод» совхози ҳали бунёдга келмасдан бурунроқ Тошкентда — «Узгипроводхоз» институтида хўжаликнинг ерларини машиналаштирилган усулда суғориш системасининг проектлари ишлана бошлаган эди.

Шу проектларга асосан совхоз территориясининг шимоли-ғарб томонига қараб иккита магистрал канал қазилди. Боёвут насос станциясининг қудратли установкалари трубалар орқали сувни юқорига кўтариб берабошлади. Бу сув бир неча асрлардан бери ҳатто гиёҳ ҳам унмай ётган ерларга ҳаёт бахш этди. Лекин бу ҳали «суғориш системаси тўла тугалланди» деган гап эмас эди.

Мирзачўл шароитида сув бетонланмаган каналдан оқизилса ер захланиб кетади, тупроқ бетини шўр қоплайди. Мана шуларни ҳисобга олиб қурувчилар каналнинг ичини бетон билан қопладилар. Энди бир томчи сув ҳам зое кетмайдиган, канал қирғоғидаги ерлар зах босмайдиган бўлди. Лекин бу ҳам ҳали ишнинг охири эмас эди. Энг асосий нарса — сувни далаларга тежаб-тергаб тақсимлашдан иборат.

Шу мақсадга эришиш учун инженерлар каналга перпендикуляр йўналишда бўлган асбест-цементли трубалар ўрнатишни лозим кўришди. Канал ёқасига келган киши ўз оёғининг тагида далалар томон таралган трубалар борлигини сира пайқамайди. Бу ерда сувни тараш қуйидагича бўлади: гидрант яқинига трактор келиб тўхтайди. Унга баҳайбат «ғалтак» ўрнатилган. Шу ғалтакка диаметри жуда катта бўлган букланувчан шланг ўралган. Шлангнинг бир учи гидрантга ўрнатилади, трактор жойидан қўзғалади ва салкам ярим километр узунликда бўлган шланг ерга ётқизилади. Шлангнинг ҳар жой — ҳар жойида думалоқ тешиклар бор. Ана шу тешиклардан сув отилиб чиқади. Сувчи гидрантни очади, шлангнинг сон-саноқсиз тешикларидан чиқаётган сув жўякларга таралади.

Механизация меҳнатнинг характерини ҳам ўзгартирди. Илгари сувчини кетмонсиз тасаввур этиш жуда қийин эди. Эндичи? Энди сувчи — ирригация техникасини пухта эгаллаган механизатордир! У энди илгаригидек жўякларга оқаётган сувни кўпайтириб, камайтириб ўтирмайди. Шлангнинг бир хил тешиклари жўякларга бир меёрда сув оқизишга имкон беради. Пайкалнинг ҳамма ерига сув бир хил боради. Бу эса ғўзани нормал ривожлантиришда ва ҳосилни тез етилтиришда жуда катта аҳамиятга эга. Мана шунинг учун ҳам совхоз ўтган йили пахтадан катта хирмон кўтарди.

Машина каналларидан анча пастга, иккинчи каналга нисбатан анча баландга жойлашган қўриқ ерлар ўзлаштирилганда 3,5 минг гектардан кўпроқ ерни қандай қилиб суғориш масаласи турарди. Нима қилиш керак? Илгари ишлаб чиқилган план бўйича янги магистрал канал қазиб унинг ичини бетонлаб, трубалар орқали сув оқизиш керак эди. Шунда инженерлар янги проектни ўртага ташладилар: янги канал қазимасдан туриб ҳам бунга эришиш мумкин — ўзлаштирилаётган ерларга трубалар кўмиб М—2 каналидан уларга сувни босим билан юборилади. Шу мақсадда иккинчи каналнинг ҳар жой-ҳар жойига 13 та автоматлаштирилган насос станциялари қурилди. Бу станцияларнинг иши бир жойдаги пультдан бошқарилади. Шундай қилиб каналнинг икки томонидаги ерларни суғориш ишлари бир жойдан бошқаришга имконият туғилди.

Суғориш масалалари ҳал қилингач янги массивга ҳужум бошланди. Чўлда машиналарнинг ҳайқириғи баралла янгради. Экскаваторлар, бульдозерлар, скреперлар, труба кўмадиган машиналар шиддат билан ишлай бошлади. Бу чўл тарихида ҳали кўрилмаган катта ҳужум эди. Ҳали айрим участкаларга трубалар кўмилмаган бўлса ҳам ер жадал суръатлар билан шудгор қилинабошланди. Инженерлар ҳали ўз экспериментларини тугатмаган эдилар, аммо бу ерда мевазор боғ барпо этилабошланди, ёш дарахтларнинг қатор ораларига помидор, карам, сабзи ва бошқа экинлар экилди.

Совхоз ишчилари ўзлари бошлаган янги ишнинг кўнгилдагидек натижа беришига қаттиқ ишондилар. Улар суғоришнинг янги системасини тезроқ ишга туширишда қурувчиларга бутун куч-қувватлари билан яқиндан ёрдам бердилар. Трубалардан оқаётган сув ҳар доим ҳам «ёввошлик» қилабермайди. Сувнинг гидро таъсирини юмшатиш ҳамма учун проблема бўлиб қолди. Чунки гидро таъсир катта кучга эга — трубалар ёрилиши ва экин майдонларини сув ювиб кетиши мумкин.

Бундай кучли тўсиқ ирригаторларнинг ишига кўпинча катта путур етказиб келган эди. Чунки ирригаторлар гидро таъсир ҳодисасининг олдини олишмаган эди. Ўзбек ирригаторлари бўлса, қисқа вақт ичида гидро таъсир билан алоқадор бўлган мураккаб жараёнларини синчиклаб ўргандилар. Моҳир ирригаторлардан Т. Мамишев, Б. Сукерник, Л. Ярошевский, А. Лавниканис, В. Коган, Ш. Шоакбаров, В. Керро ва бошқа ўртоқлар профессор Л. Ф. Машиннинг раҳбарлиги остида бу вазифанинг уддасидан чиқа олдилар. Улар сув ўтадиган трассанинг ҳамма жойига «қайтма клапан»лар қўйишди. Бу клапанлар сувни керакли томонга йўллашга катта имконият берди. Агар мотор ўчиб қолса, сув орқасига қайтади. Чунки клапанлар автоматик равишда бекилиб ҳамма ёқни сув олиб кетишига сира йўл қўймайди. Шунингдек трассада вантуз-трубалар ҳам ўрнатилган. Бундай трубалар сувнинг кучли оқимидан сўнг вакуум — бошлиқ ҳосил қилади, натижада гидро таъсир юмшайди.

Ўзбек ирригаторлари насос станцияларини автоматик равишда бошқариш проблемасини ҳам муваффақиятли ҳал этдилар. **Насос** установкасини ишга тушириш учун аввало сўрувчи трубаларни сув билан тўлдириш керак. Бунинг учун вакуум-насос деб аталган махсус аппарат бўлиши шарт. Лекин буни ҳам жуда муваффақиятли чиққан ускуна деб бўлмайди. 18 километрлик масофадаги 13 станцияни автоматик равишда бошқариш вазифасини вакуум-насослар анча мураккаблаштириб юборди. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг инженери ўртоқ В. Судаков сўрувчи трубаларнинг янги конструкциясини ишлаб чиқишга муваффақ бўлди. Энди вакуум-насосга эҳтиёж қолмади. Ўртоқ Судаковнинг конструкцияси туфайли станцияларда телемеханизация ва автоматизация системалари жорий этилди.

«Фарҳод» совхозида барпо этилган янги суғориш системаси энг илғор системадир.

Ҳозир «Узгипроводхоз» институтининг коллективи гидротехник иншоотларни бошқаришнинг янги схемасини ишлаб чиқмоқда. Бу — келажакнинг гидротехникаси. Келажакда деҳқончилик маданияти яна бир янги поғонага кўтарилади.

М. САВЕЛЬЕВ.

Американлик журналистлар Ўзбекистон билан танишмоқдалар

Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган американлик журналистлар делегацияси 4 июлда республика ҳаёти билан танишди.

Эрталаб меҳмонларни меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Р. Н. Нишонов қабул қилди. У Ўзбекистон пойтахтининг экономикаси ва маданияти гуркираб ривожланаётганлиги тўғрисида, уй-жой қурилишининг кенг авж олдирилганлиги ҳақида, шаҳар Советининг фаолияти, унинг бюджети тўғрисида гапириб берди, делегация аъзоларининг жуда кўп саволларига жавоб қайтарди.

АҚШ матбуот вакиллари Самарқандда бўлдилар. Улар ўзбек халқи қадимий маданиятининг бойликларидан далолат берувчи архитектура ёдгорликларини бир неча соат давомида томоша қилдилар, шаҳарнинг ҳозирги ҳаёти билан қизиқдилар.

Американинг обрўли газетаси «Уолд-стрит жорнэл» редактори Вермонт Ройстер Самарқандда, Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбири билан суҳбатда Ўзбекистон сафаридан олган дастлабки таассуротларини сўзлаб берди.

Мен, деди у, Ўзбекистонга келиш имкониятига эга бўлганлигимдан жуда хурсандман. Мен Ўзбекистон тўғрисида илгари кўп нарса эшитган эдим ва кўп нарса ўқиган эдим. Ўзбекистонда экономикани ривожлантириш учун қилинаётган ишлар менда ғоят кучли таассурот қолдирди. Мен журналист сифатида шуни айтаманки, АҚШдан бир неча минг километр нарида жойлашган бу республика аҳолисининг ҳаёти ва меҳнатини билиш американлик газетхонни жуда қизиқтиради. Бизнинг сафаримиз каби сафарлар халқларнинг бир-бирларининг фикрларини яхшироқ тушуниб олишларига шубҳасиз, ёрдам беради. Халқларимиз бир-бирларини кўпроқ билиб олсалар, бундан тинчлик иши кўпроқ манфаат кўради.

Чет эллик меҳмонлар ўша куниёқ Тошкентга қайтиб келдилар.

Ўзбекистон Журналистлари союзи правленияси американлик меҳмонлар шарафига зиёфат берди. Зиёфат самимий вазиятда ўтди.

(ЎзТАГ).

САНЪАТ БАЙРАМИ

Ўтган шанба ва дам олиш кунлари Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғи пойтахт меҳнаткашлари ҳамда районлардан келган азиз меҳмонлар билан гавжум бўлди.

Байрам тантанаси ҳам бошланади. Санъат байрамига Ўзгосэстраданинг оригинал жанр бўйича моҳир артистлари, Свердлов номли ўзбек Давлат филармониясининг хор капелласи, Саид Алиев раҳбарлигидаги халқ чолғу асбоблари оркестри, солистлардан Ғулом Абдураҳмонов, Шаҳодат Раҳимова, Клара Жалиловалар таклиф этилган эдилар. Бу санъаткорлар ва ижодий коллективлар ўз артистик маҳоратлари, қувноқ ашула, ёқимли куйлари билан томошабинларни хурсанд қилдилар.

Санъат байрамида Охунбобоев номидаги шаҳар маданият уйи ҳаваскорлар коллективи айниқса катта муваффақиятга эришди. Кўл радиоузелидан дикторнинг концерт бошланиши ҳақидаги хабарини эшитган кишилар дарров эстрада биносига йиғилиб, ўринларни эгаллайбошладилар. Кенг ва рангбаранг программада тузилган номерлар бирин-кетин эълон қилина бошланди.

Мана, саҳнада V шаҳар ашула байрамида I даражали диплом олган раққоса Роза Какуриева. У шўх музика мақомига мос ҳаракатлар билан рақсга тушганида ўтирганлар уни қайта-қайта олқишлайдилар. Коллективнинг Юсуф Холмирзаев, Ҳайдар Ғаффоров, Олим Тўраев каби хушовоз ашулачилари томонидан ижро этилган дилбар қўшиқлар ҳам томошабинларда яхши таассурот қолдирди.

Концерт давом этиб турган бир пайтда боғнинг кенг ва шинам қироатхонасида шахмат ишқибозлари учун СССР спорт мастери И. Бирбрагер «Ўзбекистонда шахмат ўйини» ҳақида суҳбат ўтказиб, бир неча шахмат столида сеанс берди.

Шундан сўнг кураш майдонида санъат байрамига меҳмон бўлиб келган кураш ҳаваскорлари куч синашиб кўрдилар.

Санъат байрами узоқ давом этди. Пойтахтимиз меҳнаткашлари яхши ҳордиқ чиқардилар.

А. ЮСУПОВ.

Спорт

⊙ Ўзбекистон терма командасининг бир группа акробатлари Бутуниттифоқ «Буревестник» жамиятининг биринчилигида қатнашиш учун Львов шаҳрига учиб келдилар. Команда составига спорт мастерлари Р. Исомов, Т. Юзбошев, Р. Ҳасанов каби маҳоратли акробатлар киритилган.

Ю. ИРИСМАТОВ.

⊙ Тошкентда республика «Меҳнат» жамияти шахматчиларининг мусобақаси бўлиб ўтди. Эркаклар турнирида биринчи ўринни олмалиқлик мастерликка кандидат Е. Надеждин олди. Тошкентлик биринчи разрядли К. Яхшибоев билан Г. Шахзода иккинчи-учинчи ўринларни бўлишиб олишди.

Хотин-қизлар турнирида битта ҳам мағлубиятга учрамаган тошкентлик мактаб ўқувчиси Л. Гольдман ғолиб чиқди. У Е. Надеждин билан бирга СССР биринчилигининг ярим финалида қатнашиш ҳуқуқини олди. Мусобақа Кисловодск шаҳрида ўтказилади.

⊙ Тошкент Политехника институти шахматчилари яқинда Ленинградда бошланадиган олий ўқув юртлари Бутуниттифоқ биринчилигида қатнашадилар. Улар бу ҳуқуққа Тошкент Давлат университети командасини мағлубиятга учратгач эришдилар.

И. БИРБРАГЕР.

⊙ Чирчиқнинг «Химик» футболчилари мамлакат биринчилигининг навбатдаги матчида Жамбул шаҳрининг «Металлист» командасига 0:1 ҳисоби билан ютқаздилар.

⊙ Энг кучли футбол коллективлари ҳузурида ташкил этилган ёшлар командалари Қўқонда Совет Иттифоқи биринчилиги учун мусобақа бошладилар. Дастлабки учрашувнинг натижалари қуйидагича бўлди: «Нефтяник» (Фарғона) — «Старт» (Тошкент) — 3:0, «Химик» (Чирчиқ) — «Помир» (Ленинобод) — 1:7, «Пахтакор» (Тошкент) — «Строитель» (Ашхобод) — 2:0.

⊙ Сузиш бўйича Тошкент шаҳар шахсий-команда мусобақаларида Ўзбекистон ССРнинг бир неча янги рекорди қўйилди. Бу рекордларни 200 метрга чалқанчасига сузишда Р. Маяина ва В. Житников, брасс услубида 200 метрга сузишда С. Бабанина, 1500 метрга сузишда Н. Устинова ва яна С. Бабанина ҳамда комплекс сузиш мусобақасида Н. Орлов ўртоқлар қўйдилар.

Л. ПЬЯНЦЕВ.

ЙЎҚОЛСИН ХУРОФОТ!

ФОЛИ КЕЛДИ...

Манзура опа ёшлигида бундоқ эмас эди. У колхозда ишларди, илғор хотин-қизлардан қолишмас эди. Лекин негадир кейинги йилларда бўёқчининг хумига тушиб чиққандек ўзгарди қолди. Унинг фолбин бўлиб қолганини эшитган таниш-билишлари ҳам ҳайрон бўлишди.

Ҳа, даставвал у беш-олти кун кўрпа-тўшак қилиб ётди. Уни кўргани чиққан қўни-қўшниларга кўзини лўқ қилиб дардини баён қилди:

— Бўйларингизга гиргиттон бўлай, нақ денг асфала-софинга кетай десам-а, ҳимм. Ҳалиги денг бу касалга чалинишим бечиз эмас экан. Инс-жинслар бошимни айлантириб, кўзимни тиндириб, ўзларига ром қилиб олишди. Ҳаммаси мени ўртага олиб «фолбинликни бўйнингга ол, бўлмаса биздан омон қутулмайсан» дедилар.

Шу-шу маҳаллада унинг тўғрисида миш-мишлар тарқалди. Эскиликка муккасидан кетган айрим қолоқ хотин-халажлар зўр бериб янги фолбинни мақташарди.

Манзура фолбиннинг тузоғига илинган нодон аёллар сони тобора кўпая бошлади. Котова кўчасидаги 7-уйда яшовчи, экскаватор заводи ишчиси Аҳмад Ҳасанов, Ўлмасхон Ҳасанова ва 5-уйда турувчи — уй бекаси Жўрахон Ҳасановалар ҳам ана шундайлардан.

Кунлардан бир кун шу маҳаллада истиқомат қилувчи Оҳангарон районидаги 29-мактабнинг кекса ўқитувчиси, коммунист Ҳамрохон Холматова Манзура опага насиҳат қилиб:

— Манзурахон, синглим, — деди у — бу ишнинг яхши эмас, касал бўлсанг докторга қарат, аммо фолбинликни йиғиштир. Бориб-бориб охири қоқиласан. Эрингга ҳам иснод келтирасан...

Ҳамрохон шундай деди-ю, балога қолди, гапини тугатмасданоқ, фолбин холамиз, бақириб уйни бошига кўтарди.

— Муаллималигинг ўзингга, манга ақл ўргатма! Тез кунда сени жинларим чалиб кетади.

Куйбишев районидаги 11-болалар поликлиникасининг тажрибали медсестраси Зинаида Петровна Ильюхина нима бўлдию, фолбиннинг болаларидан хабар олиш учун унинг ҳовлисига кириб қолади. Қараса, Муқаддам Нишонбоева боласига кинна солдириб ўтирибди.

— Уят эмасми, Манзура?! Ўзингнинг болаларинг касал бўлса, докторга олиб чиқасан-у, уларни эса ёнингдан жилитмайсан, уялсанг бўларди.

Фолбин медсестрани роса ҳақоратлади, ўшқириб уни ҳам қувиб солди.

Манзура фолбиннинг ихлосмандларидан бири милиция ходими Абдураҳмон Назаров деган кишининг хотини Жўрахон фолбинга чиқиб, эрининг товонига чипқон чиққанини айтди. Фолбин пиёлада сув олиб келиб, олдига оқ мата ёзди ва тасбиҳини қўлига олиб, чордона қуриб ўтирди. Шу ўтиришда:

— Фоли келди-фоли келди... ё ҳури-лиқолар ё инс-жинсларим, — дея фол оча кетди. — Атрофимга йиғилинг, ҳамма гапни айтиб беринг... Исмингиз Жўрахон, эрингизнинг исми Абдураҳмон, унинг товонига чипқон чиқипти... Кўзимга кўриниб турипти. Буни қибла томондаги уйда турадиган аёл илму-амал билан чиқарипти. У ер юткур сизни эрингиз билан иноқ яшашингизни кўролмайди. Ҳа, ўша аёлни топиб қилган ишини бўйнига олдирсангиз, чипқони ёрилади.

Фолбиннинг гапига чиппа-чин ишонган эр-хотин етаклашиб фолбин айтган уйга, кекса педагог Ҳамрохоннинг олдига киришди. Ҳангомани эшитиб, ҳайратда қолган Ҳамрохон милиционер Назаровга мурожаат қилиб:

— Тушунган киши бўла туриб, ўзингизга хос бўлмаган иш қилибсиз. Яхшими шу. Оилангизни бузишнинг мен учун нима қизиғи бор экан. Уялмайсизми..., — деб изза қилди.

Шундан сўнг улар ўртасида қанчалик совуқчиликлар бўлмади дейсиз. Ўша жанжал, юзлаштиришлар, бир-бирини ҳақорат қилишлар ҳали-ҳали чўзилиб келяпти.

Бундай воқеаларни кўплаб келтириш мумкин.

Манзура фолбин ўзи ким, у қаерда яшайди деб сўрарсиз. Маҳалла аҳолисининг кўнглини хира қилаётган бу аёл Тошкент шаҳар, Куйбишев район Котова кўчасидаги 2-уйда истиқомат қилади. Турмуш ўртоғи Иброҳим Нурмуҳамедов кўпдан бери Тошкентдаги экскаватор заводида ишлайди. Тўнғич ўғли ҳам отаси билан бирга, қизи Раъно райпишчеторгга қарашли 1-магазиннинг сотувчиси, қолган болалари эса 54-мактабда ўқишади.

Топар-тутари яхши бўлган эр ҳам, ўқимишли болалари ҳам Манзура фолбинни тўғри йўлга сололмаяптилар.

Биз яна бир нарсага ҳайронмиз. Маҳаллада кекса коммунистлар, обрўли кишилар кўп. Наҳотки улар эскиликка муккасидан кетган Манзура опани саркитлардан қутқараолмасалар!

Ҳакима НАРЗУЛЛАЕВА,
ЎзССР Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқшунослик институтининг илмий ходими.

Ғаффор Самадовни моҳир врач дейишади. У 25 йилдан бери Тошкентдаги 6-касалхонада анколог врач бўлиб ишлайди. Касалхонада беморлар унинг номини ҳурмат билан тилга оладилар. Ғаффор Самадов касалхонада ишлаш билан бирга ўзи истиқомат қилаётган Фрунзе районидаги Чиланзор, Новза маҳалла меҳнаткашларига жамоатчилик асосида яқиндан медицина ёрдами кўрсатиб аҳоли олқишига сазовор бўлмоқда. Суратда: врач Ғаффор Самадов. А. Тўраев фотоси.

РАНГЛИ ВА ҲАЖМЛИ ТЕЛЕВИДЕНИЕ

Телевизион камера худди циклоп (бир кўзли афсонавий паҳлавон)га ўхшаб ягона кўз билан кўрганларини экранга узатади ва экранда оддий оқ-қора кинодаги сингари тасвирлар пайдо бўлади.

Тадқиқотчилар кўп йиллардан бери бу тасвирни худди кўзимиз билан кўргандек, бўртиб турадиган, ҳажмли бўлишини орзу қиладилар. Бу орзунинг рўёбга чиқиши санъат, фан, техника олдида қандай катта имкониятлар очиши ҳақида сўз бўлиши мумкин-ми? Кўпинча хирургик операция ёки медицина тадқиқотлари вақтида тўқималарда бўладиган нозик реакцияларни кўриш ниҳоятда зарур бўлади. Операциянинг боришини оддий телевидение ёрдамида кузатганда жуда майда органларнинг бўшлиққа жойлашишининг ҳақиқий «чуқур»лигини билиш ва сезиш мумкин эмас. Ҳажмли телевидение машинасозлар, авиаторлар, физикларга ҳам жуда қўл келган бўларди. Ҳозирча кузатиш мумкин бўлмайдиган қанчадан-қанча процессларни кўз билан кўрадиган, ёркин, бошқариш мумкин бўладиган процессларга айлантирса бўлади.

СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг «Маориф» павильонида ғайри табиий телевизион установка намойиш қилинмоқда. Уни профессор Павел Шмаков раҳбарлигидаги Ленинград алоқа электротехника институтининг олим ва инженерлари Борис Жебель, Владимир Жакония ва бошқалар ясашган.

... Телевизион камеранинг авваллардек бир «кўз» эмас, балки икки «кўз»и — трубкаси бор. Ҳар бир кўзида уч хил рангли: қизил, кўк, яшил «қорачиғ» — фотоэлемент порлаб туради. Камера борлиқни турли рангда, ҳажмли, бус-бутлигича «кўради». Ранглар аниқ ва табиий кўринсин, мослама эса мураккаб бўлмасин учун олим ва инженерлар «учар нур» принципи бўйича айлантириш системасини қўлландилар.

Одатдаги телевизион камерани оператор бевосита бошқаради. Илмий тадқиқотларда, завод синовлари ўтказилаётган вақтда бу ҳол кўпинча ноқулайлик туғдиради. Стереоскопик телевизион камера автоматик бошқарилади. Кичкинагина, чиройли, худди ёзув столига ўхшаш пультда бир неча кнопка бор. Бармоқларни ҳаракатлантириш билан бир неча метр нарида турган камера ишга тушиб кетади. Бошқа кнопкага тегиш билан оптик мослама ўзгаради, диафрагма катталашади ёки кичраяди, фокусировка аниқланади. Оператор узоқдан туриб камерани осонгина яхшироқ, ёркинроқ «кўрадиган» қилади.

«Иккикўзлик» камеранинг сигналлари эфир ёки кабель орқали қабул қилувчи мосламага бериб турилади. Телевизор ҳам «иккикўзлик». Икки хил тасвир бир-бири билан тўғри бурчак ҳосил қилиб турган иккита экранга тушади.

Ленинградлик олим ва инженерлар бошқа муҳим проблема — универсаллик проблемасини ҳам ҳал қила олдилар. Рангли ва стереоскопик тасвирни оддий телевизион приёмниклар текис оқ-қора рангда қабул қила олади.

Елена КНОРРЕ,
АПН мухбири.

Халқаро аҳвол

МУСТАҚИЛЛИК КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН АҚШ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ НУТҚИ

ФИЛАДЕЛЬФИЯ, 4 июль. ТАСС мухбири **М. Сагателян** хабар қилади: Бундан 186 йил муқаддам — 1776 йил 4 июлда АҚШнинг биринчи пойтахти бўлган Филадельфия шаҳрида Американинг «асосчи оталари» Томас Жефферсон, Жорж Вашингтон ва бошқалар «Мустақиллик декларацияси»ни қабул қилдилар. Декларация Америка мустамлакаларининг Британия империясидан ажралиб чиққанлигини ва мустақил Америка давлатининг тузилганлигини эълон қилган эди.

Ўшандан бери 4 июль куни Америка Қўшма Штатларининг расмий миллий байрами — «Мустақиллик куни» бўлиб қолди. Бугун Филадельфиянинг марказий майдонида черковга ўхшаган икки қаватли ғиштин ва минорли бино — «Мустақиллик зали» олдида шаҳарнинг неча ўн минглаб аҳолиси АҚШ президенти Ж. Кеннедининг Америка миллий байрамига бағишланган нутқини тинглаш учун тўпланди. 1776 йилда «Мустақиллик декларацияси» ана шу бинода эълон қилинган эди.

Президент Кеннедининг нутқи кўп жиҳатдан «Мустақиллик декларацияси»нинг тарихий ролига ва унинг ҳозирги Америка учун аҳамиятига баҳо беришга бағишланган эди. Президент бу ҳақда гапириб, темага нуқул пропагандистик нуқтаи назардан ёндошишни афзал кўрди ва баҳо бериш уёқда турсин, ҳатто, «Мустақиллик декларацияси»нинг руҳига ҳам, текстига ҳам батамом хилоф бўлган ва Қўшма Штатлар ҳаётида ҳар куни бўлиб турган маълум воқеаларни тилга ҳам олмади.

Кеннеди айтдики, «Мустақиллик декларацияси» ҳозирги вақтда ҳам «революцион ҳужжатдир». Бу ҳужжатни бугун ўқиш, деди, жумладан, президент, — «эзгу садоларни эшитиш» демакдир. Мустақиллик доктринаси, деб давом этди Кеннеди, ҳозирги дунёда ҳамма жойда энг қудратли куч бўлиб қолмоқда.

Кеннеди бизнинг замонда мустақиллик учун кураш бутун дунё халқлари ўртасида жуда кенг тус олиб, «эски мустамлакачилик дунёсининг кўпчилик районларида бу кураш тугалланай деб қолганлигини» тан олиб, «эркин дунё» (у, капитализм дунёсини шундай деб атайди.— Ред.) ҳозир янги доктрина қабул қилиш арафасида турибди, деб айтди. Бу доктрина давлатлар сиёсатини ўзаро боғланиш принципи асосига қуришни зарур қилиб қўяди. Кеннеди мисол тариқасида АҚШ билан Ғарбий Европадаги иттифоқчи мамлакатлар ўртасидаги муносабатларни кўрсатди.

Кеннеди Қўшма Штатлар билан Ғарбий Европа мамлакатлари ўртасидаги зиддиятларнинг сезиларлик даражада кескинлашганлигини ва бу мамлакатларда Американинг «раҳбарлик роли»дан қутулишга интилиш кучаяётганлигини назарда тутиб, қуйидаги «тинчитувчи» сўзларни айтди: АҚШ «кучли ва бирлашган Европани рақиб деб эмас, балки шерик деб билади. Унинг тараққиётига ёрдам бериш кейинги 17 йил мобайнида ташқи сиёсатимизнинг асосий мақсади бўлиб келди. Биз аминмизки, бирлашган Европа умумий мудофаада муҳимроқ роль ўйнай олади, камбағалроқ мамлакатлар эҳтиёжи учун саҳийроқ бўлиб ёрдам кўрсата олади, савдо тўсиқларини камайтиришда, валюта ва товарлар проблемаларини ҳал этишда ҳамда экономика, дипломатия ва сиёсатнинг бошқа ҳамма соҳаларида мувофиқлаштирилган сиёсатни ишлаб чиқишда Қўшма Штатлар ва бошқа мамлакатлар билан бирлаша олади. Биз ана шундай Европани тўла тенглик асосида муносабат ўрната оладиган шеригимиз деб биламиз».

Бироқ, Кеннеди шу нарсани таъкидладики, «Атлантик иттифоқ тузишни арзон ва осонлик билан тугаллаш мумкин эмас» ва АҚШ олдида турган бу вазифа яқин йиллар ичида тугалланмайди.

Кеннеди яна бундай деди: Қўшма Штатлар Ғарбий Европа билан биргаликда «Ўзаро боғланиш декларацияси»ни эълон қилишга тайёрдир ва шу муносабат билан у, американликларни «қитъалараро миқёсда фикр юритишни ўрганишга» чақирди.

Президент Кеннеди ўз нутқида бошқа ҳеч қандай халқаро ёки ички сиёсий проблемалар ҳақида тўхталмади. У, ўз нутқининг охирги абзацида умумий ва эҳтиёткор иборалар билан, Қўшма Штатлар «тинчлик ва озодликни сақлаб қолиш учун бошқа кишилар ва миллатларнинг» куч-ғайратларига қўшилишга тайёрдир, деб айтди.

Японияда табиий офат

ТОКИО, 4 июль. (ТАСС). Японияда жала қуйиши тўхтамаётир. Япония ахборот корпорациясининг хабар беришича, Кюсю ва Хонсю оролларидаги 17 префектурага жиддий зарар етказилган. 35 мингга яқин турар жой сув остида қолган, сув тошқини натижасида 15 минг гектар ишланган ер зарар кўрган, юзларча кўприклар ва тўғонлар бузилган. Кюсю оролида ва Хонсю оролининг бир қанча префектураларида темир йўл қатнови жиддий равишда бузилган. Ўпирилишлар ва ер қатламларининг кўчиши натижасида 20 дан ортиқ киши ҳалок бўлган ва ўндан ортиқ киши дараксиз йўқолган.

Англиянинг ўз мустақиллигини қўлга киритаётган мустамлакаси — Кенияда ишчиларнинг ўз ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш йўлидаги ҳаракатлари кучайиб бормоқда. Яқинда Кениянинг асосий шаҳри — Найробида гаражлар ҳамда автобус линияларида ишловчи ишчиларнинг забастовкаси бўлиб ўтди. Бошқа корхоналарда бўлиб ўтган забастовкаларда ишчилар меҳнат шароитларини яхшилашни талаб қилиб чиқдилар. СУРАТДА: Найробидаги забастовкачиларнинг йиғилиши.
ЮПИ—ТАСС фотоси.

Ҳиндистон тинчлик тарафдорлари Ўзбекистонда

Қуролсизланиш ва тинчлик учун курашга бағишланган Жаҳон конгрессида қатнашиш учун Москвага кетатуриб, Ўзбекистонда меҳмон бўлган Ҳиндистон делегацияси аъзоларининг бир группаси 5 июлда Тошкент область, Калинин районидаги «Ўзбекистон» ва Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозига борди. Ҳинд халқининг вакиллари фермаларни, пахта ва сабзавот майдонларини кўздан кечирдилар, деҳқонларнинг иш ҳақи билан қизиқдилар. Конгресс делегати Гопи Кришан Вижаяваргия «Ленинизм» колхози ва унинг хўжалиги ва колхоздаги жуда кўп қишлоқ хўжалик машиналари ўзида катта таассурот қолдирганлигини айтди. Ҳиндистонлик меҳмон ўз мамлакати совет халқидан доим дўстона ёрдам олаётганлигини таъкидлади. Ҳиндистонда, деди Гопи Кришан Вижаяваргия, кейинги йилларда қишлоқ хўжалигини кооперативлаштириш соҳасида дастлабки қадамлар қўйилди. Совет Иттифоқининг намунаси ҳинд халқининг бу соҳада муваффақиятларни қўлга киритишига ёрдам бераолади.

(ЎзТАГ).

Телевизор

6 ИЮЛДА

Ўзбек тилида: 18.00 — Шоирлар болаларга. 18.15 — Янка Купала («Эсдалик кунлар календари»). 18.30 — Рассом Чингиз Аҳмаров («Санъат усталари» циклидан).

Рус тилида: 18.50 — Телевизион янгиликлар. 19.05 — Ёшлар клуби. 19.45 — Спорт эшиттириши. 20.50 — Л. В. Собинов туғилган кунининг 90 йиллиги.

Ўзбек тилида: 21.30 — Телевизион янгиликлар. 21.40 — Чорвачиликни ривожлантиришга доимо эътибор берайлик (қишлоқ хўжалик ходимлари учун). 21.55 — «Ўзбекфильм» павильонларида.

Театр

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 6/VII да **Концерт.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 7, 8/VII да **Ўзбек давлат филармонияси солистларининг концертлари.** Кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА:

Етти азамат (1 ва 2-серия) — «ВАТАН», «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Номаълум излар — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Йўл — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 8 ва 10 да).

Ҳамма уй-уйига — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА:

(Сеанслар кеч соат 9-15 минут ва 10 яримда)

Киши фикрини ўзгартиради — «ОКТЯБРЬ».

«Сильва» вилласи — «ВАТАН».

Сўнгги қиш — Тельман номли.

Хуш келибсиз, мистер Маршалл — «ПОБЕДА».

Йўл — НАВОИЙ номли, «УДАРНИК».

Полк ўғли — НАВОИЙ номли (кеч соат 10—50 минутда).

Етти азамат (1 ва 2-серия) — «ФЕСТИВАЛЬ», КАФАНОВ номли.

Амаким — ПУШКИН номли.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА
(ёзги бино)
6 июлда

ТОШБОЛТА ОШИҚ

Бош ролларда: Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Сониб Ҳўжаев, Турсунхон Жаъфарова, Раззоқ Ҳамроев,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Риҳсибой Шокиров,** солист **Суръат Пўлатов** ва бошқалар қатнашади.

Спектакль кеч соат 8 яримда бошланади.

1962 ЙИЛ УЧУН «МУШТУМ» ЖУРНАЛИНИНГ ҲАЖВИЙ ПЛАКАТЛАРИГА **обуна қилиш** ДАВОМ ЭТМОҚДА

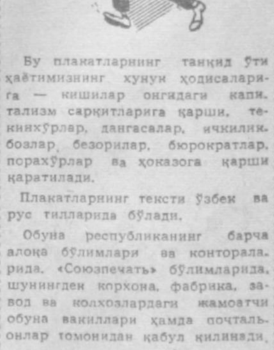

Бу плакатларнинг танқид ўти ҳаётимизнинг хунук ҳодисаларига — кишилар онгидаги капитализм сарқитларига қарши, текинхўрлар, дангасалар, ичкиликбозлар, безорилар, бюрократлар, порахўрлар ва ҳоказога қарши қаратилади.

Плакатларнинг тексти ўзбек ва рус тилларида бўлади.

Обуна республиканинг барча алоқа бўлимлари ва контораларида, «Союзпечать» бўлимларида, шунингдек корхона, фабрика, завод ва колхозлардаги жамоатчи обуна вакиллари ҳамда почтальонлар томонидан қабул қилинади.

Бирлашган нашриёт.

«ТАШПРОМТОРГ»ГА шогирдлар, лоточилар, саноат товарлари сотувчилар

керак

Братская кўча, 41-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари — 25885 Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 01025. Нашр. Г. 1628.